

FÜGGETLENSÉG és FELELŐSSÉG

A

MAGYAR NEMZETI BANK

ALAPOKMÁNYA

2014. május

TARTALOM

ELŐSZÓ	9
KÜLDETÉS	12
JÖVŐKÉP	13
ALAPÉRTÉKEK	16
ÖSSZEFOGLALÓ	19
1. A MAGYAR NEMZETI BANK MŰKÖDÉSÉNEK JOGI KERETRENDSZERE	24
1.1. Alaptörvény	24
1.2. A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény	25
1.3. A Magyar Nemzeti Bank működésének ellenőrzése	30
1.3.1. Országgyűlés	30
1.3.2. Állami Számvevőszék	31
1.3.3. Felügyelőbizottság	31
1.3.4. Belső ellenőrzési szervezet	32
2. JEGYBANKI STRATÉGIAI CÉLOK ÉS FELADATOK	34
2.1. Monetáris politikai cél- és eszközrendszer	34
2.1.1. A Magyar Nemzeti Bank feladatai, a monetáris politika keretei és célrendszere	34
2.1.2. A monetáris politikai eszköztár működtetésének elvei, eszközei	36
2.1.3. Árfolyam-politika	37
2.1.4. Devizatartalék-stratégia	37
2.1.5. Hitelösztönzési stratégia	39

2.2. Makroprudenciális politikai cél–és eszközrendszer	40
2.2.1. Makroprudenciális célrendszer	40
2.2.2. A makroprudenciális eszköztár működtetésének elvei, eszközei	43
2.3. A pénzügyi közvetítő rendszer prudenciális felügyeletének stratégiája	46
2.3.1. Sokkellenálló-képesség növelése	46
2.3.2. Egészséges, fenntartható verseny biztosítása	47
2.3.3. A pénzügyi rendszer hitelezési, finanszírozási képességének, készségének növelése	47
2.3.4. Integrált működés	48
2.3.5. Folyamatos, kockázatalapú felügyelet új megoldásokkal	48
2.3.6. Eredményes piacfelügyelet	50
2.3.7. A pénzügyi fogyasztóvédelem erősítése	51
2.3.8. A pénzügyi kultúra fejlesztése	53
2.3.9. Határozott, időben történő jogérvényesítés	54
2.3.10. Aktív szabályozói szerep	54
2.4. Szanálási hatósági feladatok	55
2.5. A fizetési, elszámolási és az értékpapír–elszámolási rendszerek fejlesztésének és felvigyázásának stratégiája	57
2.6. A Kormány gazdaságpolitikájának támogatása	60
2.7. Döntéshozó testületek, szakértői fórumok	61
2.7.1. Monetáris Tanács	61
2.7.2. Pénzügyi Stabilitási Tanács	63
2.7.3. Igazgatóság	64
2.7.4. Szakértői fórumok	65
2.8. Nemzetközi kapcsolatok	67
2.8.1. A nemzetközi kapcsolatépítés célja, elvei	67
2.8.2. A nemzetközi kapcsolatépítés elemei	68

3. FUNKCIONÁLIS STRATÉGIÁK	72
3.1. Szervezetfejlesztési stratégia	72
3.2. Humánerőforrás–stratégia	73
3.2.1. Szervezeti kultúra, munkahelyi légkör	74
3.2.2. Az illetményrendszer kialakításának elvei és szempontjai	75
3.2.3. Jóléti juttatások, támogatások	75
3.2.4. Szakmai gyakorlati rendszer	75
3.3. Belső ellenőrzési stratégia	76
3.4. Bankbiztonsági stratégia	77
3.5. Informatikai stratégia	78
3.6. Kommunikációs stratégia	78
3.7. A Magyar Nemzeti Bank ingatlanstratégiájának alapértékei és elvei	78
4. TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS	80
4.1. Oktatás és tudomány	80
4.3. A Magyar Nemzeti Bank támogatási politikája	84
4.3.1. A nemzeti kultúra támogatása	84
4.3.2. Társadalmi értékmegőrzést és értékteremtést szolgáló adományozás	85
4.3.3. Szociális támogatások – segélyezési program	85
4.3.4. Jóléti juttatások	85
4.3.5. Egészségmegőrzés, sportolás	86
4.3.6. Nyugdíjasok segítése	86
4.4. Értéktár program	86
4.5. Önkéntes tevékenység	88
4.6. Környezeti politika, környezetvédelmi célkitűzések	88

ELŐSZÓ

A magyar nemzet már az 1848-ban meghirdetett 12 pontban megfogalmazta a pénzügyeket szabályozó és felügyelő – a nemzeti függetlenség egyik garanciáját is jelentő – Nemzeti Bank megalakításának szükségességét. E törekvések azonban csak 1924. május 24-én, a Magyar Nemzeti Bank létesítéséről és szabadalmáról szóló V. törvénycikk elfogadását követően váltak valóra. Az így megalapított önálló és független magyar jegybank megteremtette a stabil nemzeti valutát, a pengőt, átvette az állami számlák vezetését és az államadósság kezelését, irányította az ország hiteléletét, befolyásolta a bankrendszer működését.

Az Országgyűlés az Alaptörvény alapján 2013 szeptemberében fogadta el a Magyar Nemzeti Bankról szóló sarkalatos törvényt, amellyel megerősítette a jegybank függetlenségét, és biztosította a jogi keretrendszert a jegybank hatékony és eredményes működéséhez. Ezzel a jegybank életében egy új korszak kezdetét jelentő, a kor kihívásainak megfelelni képes, stabil, rendkívül széles hatáskörű intézmény jött létre.

Az Alaptörvény és a jegybanktörvény elfogadása után, az alapításának 90. évfordulójáról megemlékezve a Magyar Nemzeti Bank Alapokmányának közreadásával kívánja újrafogalmazni küldetését, jövőképét, alapértékeit, illetve kiemelt stratégiai és intézményi céljait.

A Magyar Nemzeti Bank vezetése a törvényi kötelezettségek alapján arra törekszik, hogy a monetáris politika felelős irányításával és a magyar gazdaság fenntartható növekedését biztosító, kiszámíthatóan működő pénzügyi rendszer támogatásával hozzájáruljon a társadalmi jóléthez.

A Magyar Nemzeti Bank vállalja, hogy a jegybanki eszközrendszert és forrásokat – elsődleges céljának és alapvető feladatainak veszélyeztetése nélkül – a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható gazdálkodás elvének érvényesítésével működteti, arra törekedve, hogy a központi költségvetésnek a jegybank felé fennálló térítési kötelezettsége ne keletkezzen. A jegybank ugyanakkor elkötelezett abban, hogy a gazdálkodásában is megnyilvánuló függetlensége alapján eredménye terhére a közjót szolgálja és társadalmi felelősségvállalási programja keretei között támogatásokat nyújtson.

A Magyar Nemzeti Bank tevékenységének két legfőbb pillére ezért a FÜGGETLENSÉG és a FELELŐSSÉG, amely alapértékként szolgál valamennyi döntése meghozatalában.

BALOG ÁDÁM
alelnök

GERHARDT FERENC
alelnök

WINDISCH LÁSZLÓ
alelnök

MATOLCSY GYÖRGY
elnök

KÜLDETÉS

A Magyar Nemzeti Bank küldetése, hogy az árstabilitás elérésével és fenntartásával, illetve elsődleges célját nem veszélyeztetve a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartásával, valamint a jegybankkal szemben megnyilvánuló közbizalom erősítésével hozzájáruljon a társadalmi jóléthez és kiszámítható környezetet biztosítva támogassa a gazdaság tartós és fenntartható növekedését. A Magyar Nemzeti Bank küldetésének tekinti a közjó szolgálatát, mert meggyőződése, hogy a gazdaságnak a magyar társadalom egészének közös boldogulását kell szolgálnia.

JÖVŐKÉP

Abból kiindulva, hogy Magyarország biztonságos megélhetést biztosító, versenyképes gazdasággal, gyarapodó népeiséggel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel Kelet-Közép-Európa gazdasági és szellemi központjává akar válni, a Magyar Nemzeti Bank a magyar nemzet jegybankjaként és 90 éves múlttal rendelkező kiemelkedő nemzeti intézményként maga is hozzá kíván járulni e nemzetstratégiai célok megvalósításához.

Ezért a Magyar Nemzeti Bank

- elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása,
- szakmai elismertségével, társadalmi elfogadottságával, hitelességével a nemzetstratégiai gondolkodás egyik vezető intézményévé kíván válni,
- olyan kiszámíthatóbb gazdasági környezet megteremtésére törekszik, ahol árstabilitás ösztönzi a produktív befektetéseket, ezáltal hozzájárul a gazdaság tartós és kiegyensúlyozott növekedéséhez,
- biztosítja a pénzforgalom zavartalan lebonyolítását és az azt támogató fizetési és elszámolási rendszerek megbízható és hatékony működését és folyamatosan ösztönzi fejlesztésüket,
- a gazdaság külső sérülékenységének csökkentése érdekében biztosítja az optimális szintű és szerkezetű devizataralék rendelkezésre állását,

- szoros figyelemmel követi a devizapiaci folyamatok alakulását, de tartózkodik azok közvetlen, aktív beavatkozással történő befolyásolásától, az árfolyam alakulását ugyanis alapvetően a piaci kereslet és kínálat viszonya határozza meg,
- a hitelezés célzott ösztönzésével támogatja a kamatpolitikát,
- teljesíti a Központi Bankok Európai Rendszerének, valamint a Pénzügyi Felügyelet Európai Rendszerének tagjaként a Magyar Nemzeti Bankra háruló feladatokat és kötelezettségeket,
- a pénzügyi közvetítőrendszer korábbinál szigorúbb és hatékonyabb felügyeletével, ellenőrzésével, továbbá a pénzügyi fogyasztóvédelem megerősítésével biztosítja a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartását és támogatja a gazdasági növekedéshez való fenntartható hozzájárulását,
- a Kormány és a jegybank között fennálló stratégiai együttműködés keretében elsődleges céljának veszélyeztetése nélkül támogatja a gazdasági növekedést,
- küldetésének és stratégiai feladatának tekinti a pénzügyi kultúra és a pénzügyi tudatosság, valamint az ezt megalapozó közgazdasági és társadalmi gondolkodás, illetve az ehhez kapcsolódó intézményrendszer és infrastruktúra fejlesztését,
- szakemberei, stratégiai együttműködő partnerei és a feladataihoz illeszkedő célok megvalósítása érdekében létrehozott alapítványok útján vezető szerepet kíván betölteni a közgazdasági és pénzügyi szakember képzés megújításában, illetve olyan közgondolkodási program megvalósí-

tásában, amelynek középpontjában az oktatás, a kutatás és a tudomány támogatása, fejlesztése áll,

- az európai és globális gazdaságpolitikai gondolkodás, a monetáris és a pénzügyi rendszert érintő aktuális kérdések meghatározó fórumává kíván válni, törekszik a világ élvonalába tartozó egyetemekkel, kutatóműhelyekkel, intézményekkel, szakemberekkel történő kapcsolatépítésre, hazai és nemzetközi együttműködési háló kialakítására,
- értékelvű döntések meghozatalával céljának tekinti társadalmi felelősségvállalási stratégiájának megvalósítását, értékmegőrző, értékközvetítő és értékteremtő szerepvállalással, szakmai jellegű támogatások nyújtásával, karitatív célú adományozással és kulturális javak megvásárlásával hozzá kíván járulni a közjóhoz és egyes összetársadalmi célok megvalósulásához,
- célja, hogy innovatív és hiteles szakmai tevékenységével jegybanki példakép legyen.

ALAPÉRTÉKEK

A Magyar Nemzeti Bank:

- csak a jogszabályoknak van alárendelve, a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényben meghatározott feladatai végrehajtása, szakmai döntéseinek meghozatala és gazdálkodása során független, ugyanakkor teljesíti a Központi Bankok Európai Rendszerének, valamint a Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszerének tagjaként a Magyar Nemzeti Bankra háruló feladatokat és kötelezettségeket,
- nemzeti intézményként elkötelezett a közjó szolgálata és az állampolgári célok támogatása iránt,
- feladatellátását és működését a tervszerűség, a jogszerűség, az átláthatóság, a hitelesség, a szabályozottság, a takarékoság, a hatékonyság, az eredményesség és a fenntarthatóság jellemzi,
- elkötelezett az értékelvű és minőségközpontú működés megvalósítása mellett,
- erős szakmai háttérrel, tudásbázissal és előrejelző képességgel rendelkezik,
- felelős költséggazdálkodással példát mutat a közpénzügyek hatékonyságának javításában, törekszik arra, hogy a központi költségvetésnek ne keletkezzen az eredménytartalék javára pénzbeli megtérítési kötelezettsége,
- fenntartható pozitív eredmény esetén, annak mértékéig gazdálkodásában is érvényesíteni kívánja függetlenségét és a gazdálkodására vonatkozó jogszabályokat betartva

szabadon dönt eredménye felhasználásáról, amelyet részben az eredménytartalék feltöltésére, részben a jelen Alapokmányban megjelölt célok megvalósítására fordít,

- az eredménytartalék kiegyenlítő szerepének veszélyeztetése nélkül biztosítja, hogy a jegybank gazdálkodásában is független intézmény legyen és költségvetési forrásokat, adófizetői pénzeket ne kelljen igénybe vennie,
- magas színvonalon, a jogszabályi előírások, szakmai és etikai szabályok maradéktalan betartásával, szilárd szakmai alapon, a következetesség elvének érvényesítésével, jobbitó intézkedések bevezetésére vonatkozó javaslatok megfogalmazásával, elfogulatlanul látja el a pénzügyi közvetítő rendszer felügyeletét és ellenőrzését,
- törekszik az ellátandó feladatokkal összhangban álló optimális szervezeti felépítés kialakítására,
- stabil foglalkoztatást, erkölcsi és szakmai megbecsülést, versenyképes jövedelmet, előmeneteli, képzési, továbbképzési lehetőséget biztosít a jegybank céljai iránt hosszú távon elkötelezett, szakmai tudásuk folyamatos megújítására kész munkavállalói számára,
- támogatja szakmai műhelyek és fórumok működését, a kreatív együttműködést, a szervezeten belüli tapasztalatcserét, a „legjobb gyakorlatok” és az újszerű gondolatok adaptálását,

ÖSSZEFOGLALÓ

- kész a folyamatos szervezeti megújulásra, fejleszti a szervezet belső és külső reagáló képességét,
- alapvető feladataira vonatkozó döntései, felügyeleti és ellenőrzési tevékenysége, elért eredményei közvetítésében mértéktartó és közérthető kommunikációt valósít meg,
- magas szakmai színvonalú, lényegi és informatív közlemények, cikkek, kiadványok és egyéb dokumentumok közreadására törekszik,
- együttműködik a pénzügyi intézményrendszer és a gazdaság más szereplőivel.

Az Országgyűlés az Alaptörvény 41. cikke és 42. cikke alapján 2013 szeptemberében fogadta el a Magyar Nemzeti Bankról szóló sarkalatos törvényt.

Az Országgyűlés a Magyar Nemzeti Bank függetlenségét nem érintve, az alapvetően 2013. október 1-jétől hatályba lépett törvénnyel egyrészt megerősítette a jegybank jogosítványait és biztosította a jogi keretrendszert a jegybank hatékony és eredményes szervezeti működéséhez. Másrészt előremutató módon a Magyar Nemzeti Bank feladat- és hatáskörébe, illetve szervezetrendszerébe integrálta a pénzügyi közvetítő rendszert felügyelő, ellenőrző hatósági feladatokat, valamint felruházta a jegybankot a pénzügyi szanalási hatósági feladatokkal. Ezzel a jegybank életében egy új korszak kezdetét jelentő, rendkívül széles hatáskörű intézmény jött létre. Egyúttal lehetővé vált a felügyeleti keretrendszer újragondolása, ezen belül az integrált makro- és mikroprudenciális felügyelet kereteinek és eszköztárának összehangolása, a pénzügyi fogyasztóvédelem erősítése és a fogyasztók érdekeinek hatékonyabb megvédése. Az új jegybank törvény ezzel nemcsak magyar, hanem nemzetközi viszonylatban is jelentős áttörést jelent.

Az Alaptörvény és a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény elfogadása igényli, hogy Alapokmányának közreadásával a Magyar Nemzeti Bank újrafogalmazza küldetését, jövőképét, alapértékeit, illetve kiemelt stratégiai és intézményi céljait. Ezért a jelen dokumentum vízió és hitvallás a Magyar Nemzeti Banknak a társadalomban, az intézmény-

rendszerben és a polgárok, hazai vállalkozások életében, működésében betöltött helyéről és szerepéről. Az Alapokmány ugyanakkor egyszerre a „jó kormányzás stratégiája” és intézményi stratégia, valamint „alkotmányos kerete” a jegybanki működésnek is.

A Magyar Nemzeti Bank Alapokmányának kiadására különleges alkalmat ad az is, hogy a jegybank 2014-ben ünnepli megalapításának 90. évfordulóját, emellett 2015-ben lesz az Alpár Ignác pályázati tervei alapján 1905-ben elkészült épületének 110. évfordulója. Bízunk abban, hogy az Alapokmány a jegybank központi épületéhez hasonlóan megjeleníti, kifejezi és jelképezi a Magyar Nemzeti Bank jelentőségét és szakmai, társadalmi elismertségét, egyszerre szimbolizálja az állandóságot és a folytonosságot.

A Magyar Nemzeti Bank az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és Magyarország történeti alkotmányának vívmányaival összhangban értelmezi. Ezért az Alaptörvényben foglaltakkal egyezően valljuk, hogy

- a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság és a szabadság kiteljesítése,
- népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi,
- múlhatatlanul szükségünk van a lelki és szellemi megújulásra.

Bízunk a közösen alakított jövőben, a fiatal nemzedékek elhivatottságában. Hisszük, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitartásukkal és lelkierejükkel ismét naggyá teszik Magyarországot.

Mindezekre tekintettel a Magyar Nemzeti Bank célja, hogy olyan intézménnyé váljon, amely képes megfelelni a kor kihívásainak, alkalmazkodni tud a változásokhoz, ugyanakkor nemzeti intézményként tevékenységével a társadalom egészének hasznára tud tenni és hozzá tud járulni a közjóhoz. Ennek elengedhetetlen feltétele a stabil értékrend és két legfőbb alapértéke a függetlenség és a felelősség következetes érvényesítése és megvalósítása.

A Magyar Nemzeti Bank a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényben meghatározott feladatainak végrehajtása és szakmai döntéseinek meghozatala során csak a jogszabályoknak van alárendelve.

A Magyar Nemzeti Bank elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása, a monetáris politika eredményességében kulcsszerepet tulajdonít a jegybank függetlenségének, szakmai felkészültségének, döntéshozó testületei működési transzparenciájának, valamint a monetáris politika világos, közérthető és a kitűzött célokkal összhangban álló kommunikációjának. A jegybank eszköztár fő célja a monetáris politika gazdaságra gyakorolt hatásának támogatása, a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartása, a pénzügyi piacok működési zavarainak kezelése. Emellett a Magyar Nemzeti Bank magas színvonalon, a jogszabályi előírások, szakmai és etikai szabályok maradéktalan betartásával elfogulatlanul látja el a pénzügyi közvetítő rendszer felügyeletét, ellenőrzését.

A Magyar Nemzeti Banknak belső működésében is függetlenek és példamutatónak kell lennie, ezért a jegybank olyan szervezeti feladatellátást és működést tart követendőnek,

amelyet a tervszerűség, a jogszerűség, az átláthatóság, a hitelesség, a szabályozottság, a takarékoság, a hatékonyság, az eredményesség és a fenntarthatóság jellemez.

A Magyar Nemzeti Bank vállalja, hogy a jegybanki eszközrendszer és források elsődleges céljának és alapvető feladatainak veszélyeztetése nélkül, a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható gazdálkodás elvének érvényesítésével működteti. Törekszik arra, hogy a központi költségvetésnek a jegybank felé fennálló térítési kötelezettsége ne keletkezzen. A Magyar Nemzeti Bank elkötelezett abban, hogy a gazdálkodásában is megnyilvánuló függetlensége alapján eredménye terhére a közjót szolgálja és lehetőségeihez mért támogatásokat nyújtson.

A Magyar Nemzeti Bank kiemelt szakmai értéknek tekinti munkatársai szaktudását, ezért a jegybank céljai iránt hosszú távon elkötelezett, szakmai tudása folyamatos megújítására kész munkavállalói számára stabil foglalkoztatást, erkölcsi és szakmai megbecsülést, versenyképes jövedelmet, előmeneteli, képzési és továbbképzési lehetőséget biztosít.

A Magyar Nemzeti Bank kiemelt feladatának tartja a magyar közgazdaságtani szaktudás, a magyar közgazdaságtudomány fejlesztését és támogatását. Ezért vezető szerepet kíván vállalni a közgazdasági, pénzügyi szakember képzés megújításában és olyan közgondolkodási program megvalósításában, amelynek középpontjában a művelődés, az oktatás, a tudomány támogatása és fejlesztése áll.

A Magyar Nemzeti Bank szükségesnek tartja az általa létrehozott alapítványok újjászervezését, megújítását, illetve kiemelt céljai megvalósítására új alapítványok életre hívását. Az alapítványok tekintetében a Magyar Nemzeti Bank egy

olyan finanszírozási modell kialakítására törekszik, amely az alapítói vagyon nagyságát a célok hosszú távú megvalósításához igazítja, azonban az alapítói vagyon alapító okiratban meghatározott részének csak a hozamát engedi meg az alapítványi célokra felhasználni.

A Magyar Nemzeti Bank támogatási politikájának középpontjában olyan, a jegybank alapvető feladataihoz illeszkedő szakmai jellegű, valamint egyes osztársadalmi célok megvalósulását elősegítő támogatások nyújtása áll, amelyek összhangban állnak a Magyar Nemzeti Bank támogatási alapelveivel. A támogatási alapelvek a hitelesség és a szakmaiság megőrzését, az értékek teremtését, a szakmai élet és a tudományos gondolkodás elősegítését, a pénzügyi kultúra fejlesztését, az oktatást, a tehetséggondozást, a társadalmi kohézió erősítését, valamint a szolidaritást foglalják magukban. Emellett a támogatási politika részét képezi a mecénatúra, a szponzoráció és a karitatív adományozás.

A Magyar Nemzeti Bank gazdasági-társadalmi szerepével összhangban elkötelezett a nemzeti értékmegőrzés és értékteremtés iránt, kifejezett célja, hogy osztársadalmi jelentőségű ügyeket is támogasson, így társadalmi felelősségvállalási stratégiáján belül fontos feladatának tekinti a nemzeti kultúra támogatását és az „Értéktár program” megvalósítását.

A fenntarthatóságra irányuló, a természeti és épített környezettel szembeni általános intézményi felelősség mellett a Magyar Nemzeti Bank példaértékű és élenjáró gyakorlat kialakítására törekszik a környezetvédelem terén.

1

A MAGYAR NEMZETI BANK MŰKÖDÉSÉNEK JOGI KERETRENDSZERE

1.1. Alaptörvény

Az Alaptörvény „jogrendünk alapja, szövetség a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk”. A Magyar Nemzeti Bank ezért az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, az abban foglalt Nemzeti hitvallással és Magyarország történeti alkotmányának vívmányaival összhangban értelmezi.

Az Alaptörvény értelmében a Magyar Nemzeti Bank Magyarország központi bankja, amely sarkalatos törvényben meghatározott módon felelős a monetáris politikáért, és amelyet az Országgyűlés alaptörvényi szinten ruházott fel a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletének feladatával.

Magyar Nemzeti Bank részvénytársasági formában működő jogi személy, székhelye Budapest. A Magyar Nemzeti Bank részvénye az állam tulajdonában van.

A Magyar Nemzeti Bank elnökét és alelnökeit a köztársasági elnök hat évre nevezi ki.

A Magyar Nemzeti Bank elnöke a Magyar Nemzeti Bank tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek. A Magyar Nemzeti Bank elnökének az Országgyűlés részére teljesítendő, évenkénti beszámolási kötelezettsége a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos tevékenységre is kiterjed.

A Magyar Nemzeti Bank elnöke törvényben kapott felhatalmazás alapján, sarkalatos törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet ad ki, amely törvénnyel nem lehet ellentétes. A Magyar Nemzeti Bank elnökét rendelet kiadásában az általa rendeletben kijelölt alelnök helyettesítheti.

A Magyar Nemzeti Bank elnöke tagja a Költségvetési Tanácsnak, amely végrehajtó hatalomtól függetlenül, szakmai hozzáértéssel véleményt formál az Országgyűlés részére a tervezett költségvetés alapjául szolgáló feltevések, számítások helytállóságáról, a költségvetési tervezet ezeknek való megfeleléséről, és ezáltal a költségvetés megalapozottságáról.

1.2. A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény

A Magyar Nemzeti Bank szervezetének és működésének részletes szabályait a Magyar Nemzeti Bankról szóló sarkalatos törvény határozza meg.

A Magyar Nemzeti Bank alapvető feladatai:

- kizárólagos jogosultként meghatározza és megvalósítja a monetáris politikát,

- kizárólagos jogosultként törvényes fizetőeszköznek minősülő bankjegyet és érmét bocsát ki, ideértve az emlékbankjegyet és emlékérmét is,
- kizárólagos jogosultként a magyar gazdaság külső stabilitásának megőrzése érdekében hivatalos deviza- és aranytartalékokat képez és kezeli azt,
- kizárólagos jogosultként a devizatartalék kezelésével és az árfolyam-politika végrehajtásával kapcsolatban devizaműveleteket végez,
- kizárólagos jogosultként felvigyázza a fizetési és elszámolási, valamint értékpapír-elszámolási rendszereket, ennek keretében felvigyázza a rendszer, valamint a központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet tevékenységét e rendszerek biztonságos és hatékony működése, továbbá a pénzforgalom zavartalan lebonyolítása érdekében, továbbá a törvényben meghatározott jogkörében részt vesz e rendszerek kialakításában,
- a feladatai ellátásához szükséges statisztikai információkat gyűjt és hoz nyilvánosságra,
- kialakítja a pénzügyi közvetítőrendszer ellenálló képességének növelését, valamint a pénzügyi közvetítőrendszer gazdasági növekedéshez való fenntartható hozzájárulásának biztosítását célzó makroprudenciális politikát, ennek érdekében a törvényben meghatározott keretek között feltárja a pénzügyi közvetítőrendszer egészét fenyegető üzleti és gazdasági kockázatokat, elősegíti a rendszer-szintű kockázatok kialakulásának megelőzését, valamint a már kialakult rendszerszintű kockázatok csökkentését vagy megszüntetését, továbbá hitelpiaci zavar esetén pedig a hitelezés ösztönzésével, a túlzott hitelkiáramlás

esetén annak visszafogásával járul hozzá a közvetítőrendszer gazdaságfinanszírozó funkciójának kiegyensúlyozott megvalósulásához.

A Magyar Nemzeti Banknak az alapvető feladatok körébe nem tartozó egyéb feladatai:

- szanálási hatóságként jár el,
- a Pénzügyi Békéltető Testület útján gondoskodik a fogyasztó és a pénzügyi közvetítőrendszer szervezetei között létrejött – szolgáltatás igénybevételére vonatkozó – jogviszony létrejöttével és teljesítésével kapcsolatos vitás ügy bírósági eljáráson kívüli rendezéséről,
- kizárólagosan ellátja pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét,
- a pénzügyi közvetítőrendszer zavartalan, átlátható és hatékony működésének biztosítása,
- a pénzügyi közvetítőrendszer részét képező személyek és szervezetek prudens működésének elősegítése, a tulajdonosok gondos joggyakorlásának felügyelete,
- az egyes pénzügyi szervezeteket, illetve a pénzügyi szervezetek egyes szektorait fenyegető, nemkívánatos üzleti és gazdasági kockázatok feltárása, a már kialakult egyedi vagy szektorális kockázatok csökkentése vagy megszüntetése, illetve az egyes pénzügyi szervezetek prudens működésének biztosítása érdekében megelőző intézkedések alkalmazása,
- a pénzügyi szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat igénybe vevők érdekeinek védelme, a pénzügyi közvetítőrendszerrel szembeni közbizalom erősítése céljából.

A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény kifejezetten nevesít olyan feladatokat és tevékenységeket, amelyeket a Magyar Nemzeti Bank hagyományosan ellát. Így például:

- a jegybank részt vállal egyes pénzügyi tárgyú törvények hatálya alá tartozó személyek és szervezetek ügyfeleinek tájékoztatásával, a pénzügyi kultúra erősítésével, terjesztésével, valamint a felügyeleti, illetve a felügyelt tevékenységgel kapcsolatos tanulmányok készítésének és közzétételének, valamint a civil fogyasztóvédelmi szervezetek tevékenységének támogatásában,

Az általa kiszabott bírságból származó bevételt:

- a közgazdasági-, pénzügyiszakember-képzés elősegítésére, támogatására,
- a közgazdasági, pénzügyi, valamint interdiszciplináris kutatások elősegítésére, támogatására,
- a pénzügyi kultúra erősítésére, terjesztésére, a pénzügyi tudatosság fejlesztésére, valamint e célok elősegítésére, így különösen a kapcsolódó oktatási és kutatási infrastruktúra fejlesztésére,
- alapítványi támogatásra, valamint
- karitatív célra fordítja.

Az oktatási, képzési, kutatási, támogatási és karitatív célok lehetőséget adnak arra, hogy a Magyar Nemzeti Bank tevékenységében széles spektrumon jelenjenek meg a társadalmi felelősségvállalás körébe eső ösztársadalmi célok és értékek.

A Magyar Nemzeti Bank gazdálkodási függetlenségéből következően, hogy társadalmi felelősségvállalási stratégiájának megvalósítására ne csak a bírságbevételekből, hanem bármely egyéb rendelkezésére álló forrásból is finanszírozást biztosítson. A törvény a bírságbevételek felhasználása tekintetében egyfajta célhoz kötöttséget határoz meg, a Magyar Nemzeti Bank további bevételei tekintetében korlátokat vagy egyéb előírásokat nem tartalmaz. Mindezek alapján a Magyar Nemzeti Bank – a jegybankra alkalmazandó egyéb általános alapelvek figyelembevételével – dönt arról, hogy a jegybank társadalmi felelősségvállalási stratégiáját miként valósítja meg.

A Magyar Nemzeti Bank olyan nemzeti intézmény, amelynek a gazdálkodásában is megnyilvánuló függetlensége alapján törvényes lehetősége van arra, hogy eredménye terhére a közjót szolgálja, és lehetőségeihez mértén támogatásokat nyújtson. Ez a korábbi évekhez, évtizedekhez képest annyiban jelent irányváltást, hogy ezzel a lehetőséggel a Magyar Nemzeti Bank tudatos értékválasztás mentén hangsúlyosabban kíván élni. A Magyar Nemzeti Bank az Alaptörvénynek megfelelően vallja, hogy „a tulajdon társadalmi felelősséggel jár”, ezért vállalja, hogy a jegybanki eszközrendszert és forrásokat elsődleges céljának és alapvető feladatainak veszélyeztetése nélkül, a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható gazdálkodás elvének érvényesítésével működteti.

A Magyar Nemzeti Bank társadalmi felelősségvállalását a jegybankok nemzetközi gyakorlata is alátámasztja, amelynek alapján megállapítható, hogy számos európai jegybank több évtizedes múltra visszatekintve ugyancsak támogat

közösségi és karitatív célokat, rendelkezik érme- és bankjegy, könyv, illetve művészeti gyűjteménnyel vagy egyéb kulturális javakkal.

1.3. A Magyar Nemzeti Bank működésének ellenőrzése

1.3.1. Országgyűlés

Az Alaptörvényben meghatározott rendszeres, éves beszámolási kötelezettsége mellett az Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény értelmében a Magyar Nemzeti Bank elnöke féléves rendszerességgel írásban beszámol az Országgyűlés gazdasági ügyekért felelős állandó bizottságának a Magyar Nemzeti Bank féléves tevékenységéről az éves beszámolónak megfelelő tartalommal. Az Országgyűlés gazdasági ügyekért felelős állandó bizottságának kérésére a beszámolóval összefüggésben a Magyar Nemzeti Bank elnöke személyes megjelenésre és a beszámoló szóbeli kiegészítésére köteles. Az Országgyűlés írásbeli vagy szóbeli eseti tájékoztatást kérhet a Magyar Nemzeti Bank elnökétől.

A Magyar Nemzeti Bank elnökének beszámolási kötelezettségei nem eredményezhetnek beavatkozást a jegybank döntéshozó szerveibe delegált tagok függetlenségébe, nem befolyásolhatják a Magyar Nemzeti Bank elnökének, mint az Európai Központi Bank Általános Tanácsa tagjának fennálló státuszát és nem befolyásolják a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányból fakadó titoktartási kötelezettségek betartását.

1.3.2. Állami Számvevőszék

Az Állami Számvevőszék ellenőrzi a Magyar Nemzeti Bank gazdálkodását és a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényben foglaltak alapján folytatott, az alapvető feladatok körébe nem tartozó tevékenységét. E körben az Állami Számvevőszék azt ellenőrzi, hogy a Magyar Nemzeti Bank a jogszabályoknak, az alapszabályának és a közgyűlése által hozott határozatnak megfelelően működik-e.

A Magyar Nemzeti Bank könyvvizsgálójának megválasztását, illetve visszahívásának kezdeményezését megelőzően a Magyar Nemzeti Bank elnöke kikéri az Állami Számvevőszék elnökének a véleményét.

1.3.3. Felügyelőbizottság

A felügyelőbizottság a Magyar Nemzeti Bank folyamatos tulajdonosi ellenőrzésének szerve azzal, hogy ellenőrzési hatásköre nem terjed ki a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényben meghatározott alapvető és egyes egyéb feladatokra, illetve azoknak a jegybank eredményére gyakorolt hatására. A felügyelőbizottság a számvitelről szóló törvény szerinti beszámolóval összefüggésben előírt jelentését e korlátozásoknak megfelelően készíti el.

A felügyelőbizottság ellenőrzéseivel és javaslataival támogatja az igazgatóság munkáját, segíti a gazdálkodás jogszerűségét, átláthatóságát és hatékonyságát. A Magyar Nemzeti Bank meggyőződése, hogy a felügyelőbizottság ellenőrzései és azok eredményei hozzájárulnak a közfeladatok gazdaságos, hatékony és eredményes ellátásához. A felügyelőbizottság elnöke és tagjai által a saját tevékenységükről évente

készített közös beszámolók az ellenőrzési eredmények összefoglaló értékelésével segítik a Magyar Nemzeti Bank „jó kormányzását”.

A Magyar Nemzeti Bank törekszik a gazdálkodást érintő döntéshozatali folyamatok és testületek, így különösen az igazgatóság és a felügyelőbizottság együttműködésének és hatékonyságának optimalizálására, az igazgatóság tagjai és a jegybank vezető tisztségviselői elkötelezettek a felügyelőbizottság munkájának támogatása iránt.

1.3.4. Belső ellenőrzési szervezet

A belső ellenőrzés a Magyar Nemzeti Bank szervezete, amely a szervezeti célok elérése érdekében rendszerszemléletű megközelítéssel, módszeresen értékeli a szervezet kockázatmenedzsment, kontroll, illetve irányítási folyamatait. A belső ellenőrzés a felügyelőbizottság irányítása alá tartozik, illetve a felügyelőbizottság hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében az igazgatóság felelős döntéshozatalát támogatja az auditok, a kezdeményező, proaktív kommunikáció és figyelemfelhívás segítségével. A belső ellenőrzés feladata a szabályozottság, továbbá a szabályok megtartásának vizsgálata, ezen túlmutatóan a „jó kormányzás” elvárásainak megfelelően a szabályszerűségi ellenőrzések mellett teljesítményellenőrzések, a visszaélésekre vonatkozó vizsgálatok lefolytatása és tanácsadói feladatok ellátása.

2

JEGYBANKI STRATÉGIAI CÉLOK
ÉS FELADATOK

2.1. Monetáris politikai cél- és eszközrendszer

2.1.1. A Magyar Nemzeti Bank feladatai, a monetáris politika keretei és célrendszere

- A Magyar Nemzeti Bank elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása, amely tartósan alacsony infláció és horgonyzott inflációs várakozások együttesét jelenti. A jegybank olyan gazdasági környezet megteremtésére törekszik, ahol az árak változásából eredő bizonytalanság nem korlátozza az erőforrások hatékony allokálását, ösztönzi a produktív befektetéseket, ezáltal hozzájárul a gazdaság tartós és kiegyensúlyozott növekedéséhez. Az alacsony infláció hosszabb távon tartósan magasabb növekedést és kiszámíthatóbb gazdasági környezetet biztosít, mérsékli a lakosságot és a vállalkozásokat egyaránt sújtó gazdasági ingadozások mértékét.
- A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény értelmében a monetáris politika célrendszerét a Monetáris Tanács határozza meg. A Magyar Nemzeti Bank elsődleges célját az inflációs célkövetés rendszerében valósítja meg, amelynek

keretében olyan kamatpolitikát folytat, amely elősegíti a középtávú inflációs cél teljesülését. A jegybank az inflációs célkövetés rendszerében a 3 százalékos középtávú cél körüli infláció biztosításával törekszik az árstabilitás megvalósítására. Az inflációs cél teljesülésének értékelése során az árstabilitás szempontjából a 3 százalékos inflációs céltől legfeljebb ± 1 százalékponttal eltérő inflációt tekint elfogadhatónak. Az inflációs célkövetés rendszerében az árstabilitási cél minden más monetáris politikai céllal szemben elsőbbséget élvez. A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény szerint az inflációs célkövető rendszert a Monetáris Tanács módosíthatja.

- A monetáris politika hatékonyságának növelése érdekében a Magyar Nemzeti Bank elkötelezett az inflációs célkövetés legjobb gyakorlatának a megvalósításában és a rugalmas inflációs célkövetés rendszerében működő jegybankok gyakorlatához hasonlóan, előre tekintő módon az inflációs előrejelzéseket is figyelembe veszi és nem csak az aktuális inflációra reagál. Ezáltal többféle célt mérlegel döntései során, így vizsgálja a gazdasági helyzet várható alakulását, a pénz- és tőkepiaci folyamatokat, és törekszik a pénzügyi stabilitás és reálgazdaság stabilitásának fenntartására.

A monetáris politika eredményességében a Magyar Nemzeti Bank kulcsszerepet tulajdonít a jegybank függetlenségének, szakmai felkészültségének, valamint a monetáris politika világos, közérthető és a kitűzött célokkal összhangban álló kommunikációjának.

2.1.2. A monetáris politikai eszköztár működtetésének elvei, eszközei

A monetáris politikai eszköztár a jegybank által végzett forint- és devizapiaci műveletek összességét jelenti. Az eszköztár fő célja a monetáris politika gazdaságra gyakorolt hatásának támogatása. Emellett az eszköztár további célja a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartása, a piacok működési zavarainak kezelése.

Az eszköztár működtetésének főbb elvei:

- a piackonform, azaz a pénzügyi piacok hatékony működését igénylő, szabályozáson túli eszközök használata,
- áttekinthető, biztonságos és költséghatékony felépítés,
- egyenlő bánásmód a piaci partnerekkel,
- piacépítés támogatása,
- a jegybank csak megfelelő fedezet mellett nyújthat hitelt.

A Magyar Nemzeti Bank irányadó eszköze a kéthetes MNB-betét, amelynek kamata a jegybanki alapkamat. Az eszköz fő célja a monetáris politika alakítása, a rövidtávú bankközi hozamok befolyásolása. Ezen túlmenően ez a jegybank fő sterilizációs eszköze, így ez az eszköz köti le a bankrendszer felesleges forintlikviditásának nagy részét.

A kötelező tartalékszabályozás célja, hogy támogassa a hitelintézetek likviditáskezelését, ezáltal hozzájáruljon a rövidtávú bankközi hozamok ingadozásának alacsony szinten tartásához. Emellett eseti jelleggel meghirdethető, ún. gyors-tenderek is csökkenthetik a kamatok ingadozását.

A devizacsere eszközök célja a bankrendszer devizaliki-viditási problémáinak enyhítése és a kamattranzmisszió szempontjából fontos swap-piaci forinthozamok közelítése a forintpiaci kamatokhoz. A swap piacok kiemelt szerepet játszanak a bankrendszer mérlegmenedzsmentjében.

2.1.3. Árfolyam-politika

Magyarországon – a Kormánynek a Magyar Nemzeti Bankkal egyetértésben meghozott döntése szerint – rugalmas, lebegő árfolyamrendszer működik, amelyben a forint árfolyama szabadon lebeg, az árfolyam alakulását alapvetően a piaci kereslet és kínálat viszonya határozza meg.

A Magyar Nemzeti Banknak nincs árfolyamcélja. Az árfolyam alakulása közvetve, alapvetően az inflációs és reálgazdasági kilátásokra és a pénzügyi stabilitásra gyakorolt hatásán keresztül befolyásolja a jegybank Monetáris Tanácsának helyzetértékelését. Az inflációs és reálgazdasági kilátások szempontjából a hosszabb távú árfolyam-tendenciák a meghatározók.

2.1.4. Devizatartalék-stratégia

Devizatartalék alatt a Magyar Nemzeti Bank külföldiekkel szembeni követelésként, a devizában fennálló pénzügyi tartalékait értjük. A jegybank devizatartalékát külföldi szereplők által kibocsátott deviza értékpapírok, illetve egyéb, külfölddel szembeni pénzügyi követelések alkotják. A devizatartalékok tartásának fő célja az ország pénzügyi stabilitásának biztosítása, illetve a monetáris politika támogatása. A Magyar Nemzeti Bank olyan devizatartalék-stratégiával

rendelkezik, amely azt a célt szolgálja, hogy a stratégiai alapelvek mentén a jegybank a devizatartalékok optimális szintjével rendelkezzen.

A tartalékstratégia kiindulópontját a tartaléktartás alábbi motivációi jelentik:

- a piaci szereplők elvárásainak megfelelő tartalékszint biztosítása, amely kiemelt cél a gazdaság külső sérülékenységeinek csökkentése érdekében,
- a monetáris politika támogatása érdekében a devizatartalék rendelkezésre állásának biztosítása az árfolyam ingadozásait csökkentő devizapiaci műveletekre, illetve a devizalikviditás segítése likviditáshiány esetén,
- deviza biztosítása a magyar állam devizában végzett műveleteihez.

A tartalékstratégia további eleme a devizatartalék optimális szintjének meghatározása számos tartalékigényt jelző mutató figyelembevételével, amelyek a legjobb nemzetközi gyakorlatok alapján kerültek kiválasztásra. A mutatók közös jellemzője, hogy azok a befektetők devizatartalék-elvárását leginkább tükröző mérőszámok, így a devizatartalék optimális szintjének meghatározása során a nemzetgazdaság külső adóssága, azon belül is a bruttó, rövid lejáratú külföldi adósság játszik meghatározó szerepet.

A devizatartalék optimális nagyságának meghatározása mellett a Magyar Nemzeti Bank a devizatartalék optimális szerkezetének kialakítására is figyelmet fordít. A devizatartalékok befektetési stratégiája a biztonság–likviditás–hozam hármasszámrendszeren belül optimalizál, ezért a jegybank a kockázatok alacsony szinten tartása és a likviditás magas foka mellett próbálja elérni a lehető legmagasabb hozamszintet.

2.1.5. Hitelesztőzési stratégia

A hitelezés nélkülözhetetlen egy modern gazdaság zavartalan működéséhez. A pénzügyi, gazdasági válságok után a bankrendszer hitelezése rendszerint visszaesik, ami nehezíti a válságból történő kilábalást. A Magyar Nemzeti Bank ezért elsődleges céljának veszélyeztetése nélkül olyan programokat és eszköztárat alakít ki és működtet, amely elősegíti a vállalatok és a háztartások hitelhez jutását, ezáltal a termelést, a beruházásokat, az exportot, a munkahelyek megőrzését és végső soron a gazdasági növekedést.

A monetáris politika elsődleges eszközével, a kamatpolitikával simítja ki a gazdasági, pénzügyi ciklusok ingadozásait. Emellett célzott eszközökkel is lehet a pénzügyi közvetítő rendszer zavarait kezelni. A Magyar Nemzeti Bank ezért a hitelezés célzott ösztönzésével is támogatja a kamatpolitikát.

A hitelesztőzés eszközének megválasztása attól függ, hogy a pénzügyi közvetítés zavarai milyen természetűek. A beavatkozás során a Magyar Nemzeti Bank mérlegeli, hogy lehető legkisebb költségekkel milyen típusú hitelezési aktivitás ösztönzése járul hozzá leginkább a gazdaság fenntartható növekedéséhez.

A hitelezés ösztönzését célzó beavatkozások, programok átmeneti időszakokra vonatkoznak, ezért azok tervezése magában foglalja annak a horizontnak a meghatározását is, amelyen a jegybank a hitelesztőző eszköz(öke)t rendelkezésre bocsátja. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy szükség esetén nem lehet a körülményekhez alkalmazkodva módosítani a feltételeken, azonban a beavatkozások célja nem a piaci mechanizmusok végérvényes helyettesítése, hanem azok stimulálása pénzügyi zavarok idején.

A Magyar Nemzeti Bank folyamatos párbeszédet folytat a hitelintézeti rendszer és a reálgazdaság szereplőivel annak érdekében, hogy programjait a valós igényekhez, valós problémákhoz igazítsa, mivel meggyőződése, hogy az érintettek visszajelzései értékes információval szolgálnak arra vonatkozóan, hogy milyen módon lehet a hitelezési folyamatokat a leghatékonyabban támogatni. Emellett a jegybank hitelösztönző eszközei működtetése során törekszik arra, hogy a hitelösztönzés társadalmi haszna meghaladja annak társadalmi költségét.

A Magyar Nemzeti Bank transzparens módon tájékoztatja a közvéleményt hitelösztönző programjainak alakulásáról. Rendszeres kiadványaiban, valamint szükség esetén egyedi kommunikációs csatornákon információkat nyújt arra vonatkozóan, hogy milyen költségek mellett, milyen eredményeket ért el a program.

2.2. Makroprudenciális politikai cél- és eszközrendszer

2.2.1. Makroprudenciális célrendszer

A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény alapján a jegybank alapvető feladata a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartása, amelyet a makroprudenciális politika alakításán keresztül válságmegelőzéssel, továbbá a rendelkezésére álló eszközök által meghatározott keretek között válságkezeléssel ér el. A megfelelő makroprudenciális politika biztosítja a pénzügyi közvetítőrendszer biztonságos működését és a betétesek védelmét. Ennek során

a jegybank – szemben a mikroprudenciális politikával, amely az egyedi intézmények stabilitása felett őrködik – a teljes pénzügyi közvetítőrendszer stabilitását szolgálja úgy, hogy az egyes pénzügyi szereplők közötti kapcsolódások hatásait is figyelembe veszi.

A Magyar Nemzeti Bank makroprudenciális politikájának célja:

- a pénzügyi közvetítőrendszer sokkellenálló-képességének növelése,
- a pénzügyi közvetítőrendszernek a gazdasági növekedéshez tett fenntartható hozzájárulásának biztosítása, a bankrendszer prociklikusságának csökkentése.

A Magyar Nemzeti Bank figyelemmel kíséri a kulcsfontosságú pénzügyi piacok és a pénzügyi intézményrendszer működését, feltárja azokat a kockázatokat, amelyek a betétesek megtakarítását, az intézmények ügyfeleit, valamint a rendszer alapfunkcióinak zavartalan működését fenyegetik. Beazonosítja a kockázatok forrását és fennmaradásuk vagy további növekedésük lehetséges káros hatásait.

A pénzügyi rendszer tevékenysége hozzájárulhat a gazdasági növekedéshez, azonban megfelelő kontroll hiányában veszélyeztetheti is a gazdasági stabilitást. Emiatt a kockázatok idejekorán történő feltárása kulcsfontosságú, ebben a jegybanknak elsődleges felelőssége van.

Ezért a Magyar Nemzeti Bank:

- Rendszeresen figyelemmel kíséri és elemzi a pénzügyi közvetítőrendszer fejlődését, surlódásait, válságjelenségeit, kockázati pontjait. A kockázatok feltárása a makroprudenciális politikát támogatja.

- Részletesen elemzi a bankrendszernek a gazdaság finanszírozásán belül betöltött szerepét, megítéli a pénzügyi intézményrendszer hitelkínálatának ciklikus helyzetét, a hitelezési képesség és hajlandóság mértékét. Ezen elemzései a makroprudenciális politika és a hitelösztönzés számára jelentenek fontos kiindulópontot.
- Kialakítja, továbbfejleszti és az elemzési munka során felhasználja a pénzügyi intézmények viselkedését és a makrogazdasági környezettel való kölcsönhatásait leíró modelleket. E modellek segítségével makro-stressztesztet végez, ami a pénzügyi rendszer ellenálló képességéről ad tájékoztatást.
- Alkalmazott kutatásokat végez a pénzügyi rendszer működésének mélyebb megértése céljából. E kutatások eredményei a makroprudenciális döntéshozatalt is támogatják mélyelemzésekkel, hatástanulmányokkal.
- A rendszerszintű kockázatokról rendszeres kiadványokban tájékoztatja az érintetteket és a közvéleményt. A tájékoztatás célja, hogy az érintettek tisztában legyenek a makroprudenciális döntések okaival és céljaival, így orientálja döntéseiket. A tájékoztatás azonban nem automatikus, ugyanis előfordulhatnak olyan szituációk, amikor a részletek ismertetése a beavatkozás előtt csak növelné a kockázatokat. Ilyenkor a jegybank a kockázatok elhárítása után teszi nyilvánossá a háttérelmzéseket.
- Tekintettel arra, hogy az elemzések a statisztikai adatszolgáltatáson túl jelentős mértékben építenek a piaci szereplők helyzetértékelésére és várakozásaira, a jegybank folyamatos kapcsolatot tart fenn ezen szereplőkkel, a

párbeszédük során tájékozik a piaci helyzetről és megosztja velük helyzetértékelését.

Mivel Magyarország pénzügyi rendszere szervesen beágyazott az európai pénzügyi rendszerbe, a makroprudenciális elemzési tevékenység széles látókörű kell, hogy legyen. Ez jelenti egyrészt a nemzetközi folyamatok figyelemmel kísérését, másrészt pedig más jegybankokkal történő kapcsolatépítést, információ megosztást.

2.2.2. A makroprudenciális eszköztár működtetésének elvei, eszközei

A Magyar Nemzeti Bank a makroprudenciális politika keretein belül elemzi, hogy a pénzügyi rendszerben megfigyelhető kockázatok mértéke alapján szükség van-e speciális szabályozó eszközök bevezetésére, amellyel ezek a kockázatok mérsékelhetők. Ennek során a jegybank kiemelt figyelmet fordít a kockázatok kialakulásának megelőzésére, illetve a már kialakult kockázatok mérséklésére. A kockázatok mérséklése érdekében a jegybank többféle szabályozó eszközt is igénybe vehet, ezeket a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény szabályozza.

A Magyar Nemzeti Bank:

- A makroprudenciális politika alakítása és az eszköztár alkalmazása során különös figyelmet szentel a mikroprudenciális és a monetáris politikával való összhang biztosításának.
- A makroprudenciális politikájának egyik kiemelt célja, hogy növelje a pénzügyi közvetítőrendszer sokkellenálló-képességét. Amennyiben pénzügyi stabilitási szempontból indokoltnak látja, a jegybank alkalmazza a

hatáskörébe tartozó sokkellenálló-képességet növelő szabályozói eszközöket.

- Rendszeresen elemzi a hitelintézetek rendszerszintű és egyedi likviditási helyzetét. Ha a rendszerszintű kockázatok kialakulásának megelőzése vagy a pénzügyi közvetítőrendszer ellenálló képességének növelése ezt indokolja, a jegybank rendeletben szabályozza a hitelintézetek rendszerszintű likviditási követelményeit, ennek keretében a hitelintézetek számára rövid és hosszabb távú likviditási követelményeket is előírhat.
- Gondoskodik az anticiklikus, hitelezést ösztönző vagy visszafogó szabályozó eszközök alkalmazásáról. A túlzott hitelkiáramlás kockázatainak csökkentése érdekében korlátokat határozhat meg, alacsony hitelezési aktivitás esetén pedig ösztönözheti a hitelintézetek hitelezési hajlandóságát.
- A makroprudenciális döntéshozatalt minden esetben hatáselemzés előzi meg. A szabályozás előkészítésekor mind az érintett piaci szereplőkkel, mind az esetlegesen érintett egyéb európai uniós tagállamok releváns hatóságaival, valamint az Európai Központi Bankkal is konzultál. Szabályozói eszközök alkalmazására rendeletet alkot, illetve gondoskodik a megtett intézkedések kikényszerítéséről és a szükséges utókövetésről.
- A makroprudenciális politika hatékony vitele érdekében a makroprudenciális szabályozói eszköztár alkalmazása esetén egyeztet a hitelintézeti szektor és a reálgazdaság szereplőivel. Ezen egyeztetés keretében a jegybank bemutatja a kezelni kívánt kockázatokat, a használni kívánt szabályozó eszközt, annak várható működési mechaniz-

musát, becsült makrogazdasági hatásait, illetve konzultál a kalibrációról. A piaci szereplők álláspontjának megismerése biztosíthatja ugyanis, hogy a makroprudenciális kockázatok kezelése a lehető leghatékonyabb módon, a lehető legkisebb reálgazdasági áldozattal, a kockázat mértékével arányos módon valósuljon meg.

- A hazai pénzügyi közvetítőrendszer európai beágyazottságából következően a makroprudenciális politika csak akkor lehet sikeres, ha a Magyar Nemzeti Bank a kockázatok menedzselése folyamán együttműködik más tagállamokkal, illetve az európai szervezetekkel, kiemelten az Európai Rendszerkockázati Testülettel és az Európai Központi Bankkal. Az együttműködés az alkalmazott eszközök egységes belső piacra való hatáselemzésén túl a határon átnyúló kitétségek tekintetében az alkalmazott eszközök kölcsönös elismerését és kikényszerítését is érinti.
- A makroprudenciális politika keretein belül elemzéseket készít a pénzügyi szektorra vonatkozó, a rendszerkockázat szempontjából kiemelt fontosságú szabályozási kérdésekről és aktívan részt vesz a pénzügyi közvetítőrendszer – intézmények, infrastruktúrák és piacok – szabályzáspolitikai koncepciójának kialakításában.

2.3. A pénzügyi közvetítő rendszer prudenciális felügyeletének stratégiája

A Magyar Nemzeti Bank küldetésének tekinti a pénzügyi közvetítő rendszerben részt vevő szereplők a rendszerbe és egymásba vetett bizalmának helyreállítását az integrált felügyeleti eszköztár segítségével. Megfelelő felügyeleti és fogyasztóvédelmi kontrollal elősegíti egy stabil, versenyző, közbizalmat élvező pénzügyi szektor kialakulását.

A stabil pénzügyi közvetítőrendszert tudatosan és eredményesen formálni képes, a felügyeleti közösségben ismert és elismert, erős jegybank a jól működő pénzügyi szektor elérése érdekében az alábbi célokat fogalmazza meg:

2.3.1. Sokkellenálló-képesség növelése

A Magyar Nemzeti Banknak a magyar pénzügyi szektor makro- és mikroprudenciális felügyeleti szerveként kiemelt feladata annak a biztosítása, hogy a magyar piacon csak prudensen működő szolgáltatók tevékenykedhessenek. A pénzügyi válság mind nemzetközi, mind uniós szinten felhívta a figyelmet arra, hogy a pénzügyi intézmények sokkellenálló-képességét növelni kell. Ez a tőkehelyzet és a likviditás vonatkozásában az új előírások implementálásával, alkalmazásával, az intézmények megfelelő jövedelmezőségének biztosításával, valamint a pénzügyi szektorban már egy-két területen fellelhető garanciamechanizmusok kiterjesztésével érhető el.

2.3.2. Egészséges, fenntartható verseny biztosítása

A tisztességes verseny fenntartásának egyik alappillére a transzparencia biztosítása a pénzügyi rendszer minden szektorában. Az egyes szektorokban nyújtott szolgáltatások és termékek mára már nagyon összetettek, nehezen követhetők lettek. Az átlátható árazás megvalósítása az ügyfelek számára lehetővé teszi, hogy az egyes szolgáltatók által nyújtott szolgáltatásokat, termékeket teljes körűen össze tudják hasonlítani és ennek alapján, a kapcsolódó költségek, kedvezmények ismeretében felelősen tudjanak dönteni. Az egészséges piaci verseny másik vetülete, amikor az egyes szektorok között is van valós lehetőség a versenyre. A vállalati finanszírozás, illetve az államháztartás finanszírozásában a hitelintézetek mellett reális alternatívát jelenthetnek a tőkepiaci, így különösen a biztosítói, pénztári szereplők.

2.3.3. A pénzügyi rendszer hitelezési, finanszírozási képességének, készségének növelése

A jól működő bankrendszer jelentős szerepet tölt be a gazdasági növekedés elősegítésében, fenntartásában, azonban a megfelelő finanszírozási képességhez és készséghez kiegyensúlyozott mérlegszerkezetre is szükség van. A pénzügyi válság következményeként a hitelintézetek a számottevő nagyságú nem teljesítő, illetve problémás állományok miatt jelentős értékvesztés-képzésre kényszerültek. E források egy része a portfóliótisztítás után felszabadulhat, új kihelyezéseket lehetővé téve.

2.3.4. Integrált működés

A Magyar Nemzeti Bank a felügyeleti tevékenység integrációját követően kiemelt feladatának tekinti a felügyeleti keretrendszer újragondolását, ezen belül az integrált makro- és mikroprudenciális felügyelet kereteinek és eszköztárának összehangolását, a felügyeleti modell folyamatos fejlesztését és a pénzügyi rendszerkockázatok időben történő beazonosítását annak érdekében, hogy a feltárt rendszerkockázatot hordozó – sokszor egymással összekapcsolódó, szektorokon átívelő – jelenségek számottevő kockázatai kellő időben csökkentésre vagy kiiktatásra kerüljenek.

A Magyar Nemzeti Bank törekszik arra, hogy az egyes pénzügyi szektorokban a hasonló vagy helyettesítő tevékenységek azonos módon és teljes körűen kerüljenek szabályozásra és értékelésre, ezzel is biztosítva a kiszámíthatóbb és átláthatóbb működést, a valós piaci versenyt, erősítve a pénzügyi szektor szereplőinek bizalmát és ezáltal hatékonyabbá téve a pénzügyi felügyeleti tevékenység egészét.

2.3.5. Folyamatos, kockázatalapú felügyelet új megoldásokkal

A Magyar Nemzeti Bank kiemelt feladatának tekinti az előrettekintő, az intézmények üzleti modelljeinek ismeretére és értékelésére építő kockázatalapú felügyeleti tevékenység szerepének erősítését, a jogszabályi megfelelésen túl a felügyelt intézmények kockázatainak, kockázat kezelésének és stressztűrő képességének értékelését és a feltárássra kerülő kockázatok hatékony kezelését a legjobb nemzetközi gyakorlatok hazai átültetésével. A törvényben előírt kötelező átfogó vizsgálat mellett a jegybank kiemelt vizsgálati szempontja a szektorokat érintő szenzitív és lényegi fókuszpontra koncentráció cél- és téma vizsgálatok lefolytatása.

A pénzügyi válság egyik tanulsága, hogy a felügyeleteknek a kockázatok feltárása és kezelése mellett képesnek kell lenniük arra is, hogy időben és hatékonyan beavatkozzanak az olyan piaci vagy intézményi folyamatokba, amelyek válsághelyzet kialakulásához vezethetnek. Ehhez szükséges megfelelő monitoring rendszer működtetése mellett a kapcsolódó eszköztár, jogi keretrendszer kialakítása is szükséges. A megfelelően kidolgozott korai beavatkozási rendszer lehetővé teszi, hogy a pénzügyi piacokon vagy akár egyes intézmény(ek)nél tapasztalható negatív tendenciák, jelentős kockázatok felmerülése esetén a Magyar Nemzeti Bank hatékonyan és időben beavatkozzon, elkerülve ezzel egy esetleges későbbi válsághelyzetet, szanálást vagy felszámolást. A korai beavatkozás hatékony eszköz lehet a pénzügyi piacokkal szembeni bizalom megrendülésének elkerülésére is, az Országos Betétbiztosítási Alap vagy a magyar állam esetleges kifizetési kötelezettségének elkerülésére.

A Magyar Nemzeti Bank fogyasztóvédelmi hatóságként, illetve a prudens piaci magatartás biztosítása érdekében azon intézmények működésére is figyelmet fordít, amelyek Magyarországra irányuló, határon átnyúló tevékenységet végeznek és amelyek esetén a jegybank felügyeleti eszközrendszere korlátozottabban alkalmazható.

A rendszerszinten jelentős intézményeket az uniós és a hazai jogszabályok is kiemelten kezelik. Ezért mindazon intézmények kiválasztására és felügyeletére, amelyek a pénzügyi rendszerben valamilyen szempontból kulcsszerepet töltenek be, a Magyar Nemzeti Bank nagyobb erőforrásokat összpontosít, esetükben kifinomultabb, részletesebb felügyeleti módszertant kíván alkalmazni.

2.3.6. Eredményes piacfelügyelet

A fogyasztók védelmének és a piacok integritásának erősítése érdekében folyamatosan biztosítani kell, hogy pénzügyi szolgáltatásokat csak a Magyar Nemzeti Bank megfelelő engedélyével rendelkező szereplők nyújthassanak. Az engedély vagy bejelentés nélkül működő pénzügyi piaci szereplők felderítésével és kizorításával a jegybank célja a gazdaság szereplői számára transzparens befektetési lehetőségeket nyújtó, azonos versenyfeltételek mellett működő közvetítőrendszer biztosítása, ezáltal hatékony és közbizalmat élvező hazai tőkepiaci környezet megteremtése. Az engedély nélküli tevékenységek korai felismerése és visszaszorítása további veszteségek elszívásától óvja meg a piaci szereplőket és segít a pénzügyi közvetítőrendszerbe vetett bizalom építésében, ezért piacfelügyeleti eljárásai során a Magyar Nemzeti Bank az időbeliségre fokozottan ügyel.

A piaci folyamatokkal lépést tartó, erőteljes jogérvényesítéssel kell válaszolni a pénzügyi innovációkra. Ezt kell, hogy segítse a jegybank következetes és markáns intézkedési és bírságpolitikája, amely a bírságkeretek hatékony kitöltésén túl folyamatos kommunikációs csatornaként is működik a nyilvánosság felé.

A hatékonyan működő pénz- és tőkepiacok elengedhetetlen feltétele az átláthatóság, amelyet a Magyar Nemzeti Bank folyamatos monitoring tevékenységével és a deviáns piaci szereplők, piacszavaró magatartást tanúsítók kiszűrésével, szankcionálásával, valamint a nyilvános kibocsátók és felügyelt tőkepiaci szereplők célzott ellenőrzéseivel segít elő. A szabályozott piacra bevezetett értékpapír-kibocsátók által a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS-ek)

előírásai alapján készített összevont beszámolók fokozott ellenőrzésével a Magyar Nemzeti Bank a nemzetközi összehasonlíthatóságot növeli.

2.3.7. A pénzügyi fogyasztóvédelem erősítése

A Magyar Nemzeti Bank a pénzügyi fogyasztóvédelem terén következetesen védi a pénzügyi szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat igénybe vevő fogyasztók jogait és érdekeit, a szolgáltatókat pedig felelős, tisztességes magatartás irányába tereli. Ennek keretében a fogyasztók számára hátrányos jelenségeket a lehető leghamarabb be kell azonosítani, ezért azok „tüneti” kezelése mellett a jegybank különös figyelmet fordít azok okainak felismerésére, megszüntetésére, ezáltal is megelőzve a fogyasztók számára hátrányos magatartási formák ismételt kialakulását. A Magyar Nemzeti Bank a terméket egyoldalúan előnyösen, vagy hiányosan bemutató termékek-lámok ellen is következetesen fel kíván lépni.

A Magyar Nemzeti Bank a fogyasztók érdekeinek hatékonyabb védelme érdekében fejleszti vizsgálati módszereit, továbbá a jogsértő magatartásból eredő károk megelőzése, illetve a bekövetkezett károk fogyasztók részére történő mielőbbi megtérítésének biztosítása érdekében kész jogszabályok felülvizsgálatát, módosítását, adott esetben új jogszabályok megalkotását kezdeményezni.

A Magyar Nemzeti Bank megítélése szerint az egyes piacok (kiemelten tőkepiac, biztosítási piac) gyors fejlődése miatt hatékony intézmény-felügyeleti prudenciális fókusz alkalmazására és átfogó, szigorú termék felügyeletre van szükség.

Vizsgálatai során a Magyar Nemzeti Bank a fogyasztók széles körét érintő, rendszerszintű fogyasztóvédelmi anomáliákra kíván koncentrálni az egyedi panaszok kivizsgálásával szemben. A jegybank prioritásként kezeli a legtöbb fogyasztói panasszal, kérelemmel érintett intézmények vizsgálatát, a kockázatos termékek vizsgálatát, valamint az új jogszabályok gyakorlati érvényesülésének vizsgálatát. Ezeknek a hivatalból indított vizsgálatoknak előnye, hogy a Magyar Nemzeti Bank által tett megállapítások, intézkedések utóvizsgálat keretében hatékonyan ellenőrizhetők, mód van a jogkövető magatartás következetes kikényszerítésére.

A Magyar Nemzeti Bank fogyasztóvédelmi tevékenységének egyik sarokköve a kiszolgáltatott, sérülékeny társadalmi csoportok kiemelt védelme, ezért a jegybank különös figyelmet fordít az őket érintő termékekre, továbbá a felügyelt szervezetek velük kapcsolatosan tanúsított magatartására.

A Magyar Nemzeti Bank a fogyasztók fogyasztóvédelmi kérdéseivel kiemelten foglalkozó Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központot működtet. Az ügyfélszolgálat teljes körű átalakításával olyan, hatékonyan működő fogyasztóvédelmi szervezetet kíván létrehozni, mely a fogyasztók problémáira, azok érdekeit szem előtt tartva, közérthetően ad megoldásokat. Emellett a Magyar Nemzeti Bank törekszik arra, hogy lehetőség szerint még a hatósági szakasz előtt rendezni lehessen a felmerülő panaszokat, feltételezve, hogy a pénzügyi szolgáltatók is érdekeltek a problémamentes ügymenetben.

2.3.8. A pénzügyi kultúra fejlesztése

A fogyasztók tudatosságának növelése fontos feladat, amelyet kiterjedt pénzügyi ismeretterjesztés szervezésével és a pénzügyi kultúra fejlesztésével lehet megvalósítani. Ezért a Magyar Nemzeti Bank kiemelt feladata az ismeretterjesztés fejlesztése, a biztonságos termékek bemutatása, megismertetése, továbbá az egyes termékcsoportok kockázatainak tudatosítása a fogyasztókban. Ebben együttműködik a feladatot ellátó többi állami intézménnyel, kiemelten az Állami Számvevőszékkel.

Valamennyi piaci szereplő érdeke, hogy a fogyasztók tudatossága mellett kiemelt figyelem irányuljon a pénzügyi szolgáltatók fogyasztóvédelmi tudatosságának fejlesztésére is. A fogyasztóvédelmi szempontoknak a terméktervezéstől kezdődően a piacról való kivezetésig bezárólag érvényesülnie kell, ezen belül különös figyelmet kell fordítani az ügyletkötési folyamatra és az azt közvetlenül megelőző időszakra.

A jogszabálysértések megelőzése érdekében a Magyar Nemzeti Bank aktív kommunikációt tart szükségesnek, ennek keretében partneri viszony, párbeszéd kialakításával kívánja a felügyelt szervek magatartását preventív jelleggel befolyásolni. Ennek részeként a jegybank Fogyasztóvédelmi Fórum rendezvény megszervezésével együttműködésre és párbeszéd kialakítására törekszik a felügyelt szervezetek fogyasztóvédelemért felelős képviselőivel és – a Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központ működtetésével – a civil szervezetekkel is. A Magyar Nemzeti Bank további célja publikációkkal, előadásokon való részvétellel erősíteni a pénzügyi fogyasztóvédelmet és a jegybank ez irányú tevékenységének, erőfeszítéséinek elismertetését.

2.3.9. Határozott, időben történő jogérvényesítés

A jogérvényesítés egyik kiemelt feladata a feltárt jogsértések személyi felelőseivel szembeni jogkövetkezmények gyors és hatékony érvényre juttatása. Ezzel összefüggésben a Magyar Nemzeti Bank a jogsértést elkövető személyek teljes körének feltárása és azonosítása érdekében következetesen fellép minden, a jogsértőket segítő minden személy és szervezet vonatkozásában is, valamint kész más hatóságok eljárását kezdeményezni, illetve e hatóságokkal együttműködni.

2.3.10. Aktív szabályozói szerep

A szabályozói környezet alakítása tekintetében a Magyar Nemzeti Bank célja, hogy az európai és hazai szabályozó hatóságokkal együttműködve, álláspontját hatékonyan képviselve, az intézményi célokkal összhangban orientálja a felügyelt szektorok és a pénzügyi piacok működését. Cél továbbá a pénzügyi közvetítőrendszer felügyelésének, szabályozói szerepkörének kiterjesztése és tudatos alkalmazása egy átlátható, gyorsan reagálni képes, körültekintő, minden szempontot, továbbá a várható hatásokat messzeemenően figyelembe vevő prudenciális szabályozási rendszer kialakítása érdekében.

Nemzetközi szerepvállalás

A Magyar Nemzeti Bank célja az aktív és tevőleges magyar részvétel az európai szintű szabályalkotásban és felügyelésben, az új, kockázatalapú nemzetközi követelményrendszerek felkészült, hatékony és időben történő hazai alkalmazása.

A CRD IV, a CRR szabályainak alkalmazása során, valamint a formálódó Szolvencia II szabályozási rendszer kialakításában és piaci bevezetésében a Magyar Nemzeti Bank figyelemmel kíván lenni a jól működő pénzügyi piacok elérésének céljára és a lehetőségeket alapul véve olyan szabályozási megoldásokat keres, amelyek támogatják a magyar intézmények prudens, eredményes működését, tágítják, nem pedig korlátozzák piaci lehetőségeiket. A jegybank kiemelten fontosnak tartja az aktív szerepvállalást a Magyarországon tevékenykedő nemzetközi pénzügyi csoportok esetében is, mert ez biztosíthatja a magyar fogyasztók és a nemzetgazdaság érdekeinek védelmét.

2.4. Szanálási hatósági feladatok

A 2008-ban kirobbant gazdasági válság megakadályozható lett volna, ha a kezdeti időszakban is már a hagyományos fizetéképtelenségi eljárásokon túlmutató, alapelveit tekintve nemzetközileg egységes válságkezelési eszköztár állt volna rendelkezésre, amely alapján a kijelölt hatóságok idejekorán, gyorsan és hatékonyan közbeléphettek volna, és elkerülhetőek lettek volna a jelentős közpénzt felemésztő, sok állam államháztartási egyensúlyát is veszélybe sodró állami bankmentések.

A leendő bankszanálási keretrendszer éppen ezért a rendszerszinten jelentős hitelintézetek és befektetési vállalkozások válsághelyzetének kezelésére szolgál majd. Célja:

- a pénzügyi stabilitás fenntartása,

- az érintett intézmény nélkülözhetetlen pénzügyi szolgáltatási funkciói folyamatos elérhetőségének biztosítása,
- az ügyfelek pénzének és a közpénzeknek a védelme,
- a pénzügyi stabilitási kockázatok minimalizálása; a szükségtelen értékvesztés elkerülése.

Magyarországon a jövőben a Magyar Nemzeti Bank tölti be a szanálási hatóság szerepét. Így a korábban is ellátott jegybanki és monetáris feladatok mellé átvett pénz- és tőkepiaci felügyeleti feladatokkal együtt olyan egységes szervezetté fejlődik, amely szükség esetén képes lesz hatékonyan beavatkozni a biztosított betétesek védelmében.

A Magyar Nemzeti Bank e tevékenységét az Európai Unió hasonló feladatot ellátó jegybankjai és más hatóságok által alkotott európai rendszerbe integráltan látja majd el, szanálási feladatai keretében szorosan együttműködik a többi nemzeti és a bankuniós szanálási és felügyeleti hatósággal, így különösen az Európai Bankhatósággal, az Európai Központi Bankkal és a Bankunióban létrejövő Egységes Szanálási Bizottsággal.

A Magyar Nemzeti Bank szanálási hatósági feladatai nemcsak a konkrét válsághelyzetek kezelésére terjednek majd ki, hanem a jegybank már „békeidőben” felkészül a jövőbeni esetleges krízisek megoldására. Ennek keretében minden jelentős intézményre bankszanálási terveket készít, és feltárja azokat az esetleges jogi, szervezeti vagy egyéb akadályokat az egyes hitelintézeteknél, befektetési vállalkozásoknál, amelyek az eredményes szanálást hátráltathatják.

A Magyar Nemzeti Bank a szanálási feladatok részeként aktívan részt kíván venni a leendő szanálási alap irányításában. A Magyar Nemzeti Bank szanálási stratégiát dolgoz ki,

amelyben megfogalmazza, hogy milyen alapelvek és sajátos célrendszer mentén, mely eszközökkel eljárva törekszik majd a törvényben meghatározott szanálási célok elérésére.

A Magyar Nemzeti Bank új szanálási funkcióját megismerteti a lakossággal, a piaci szereplőkkel és befektetőkkel is, mert az átláthatóság e téren is hozzájárulhat a jegybank hitelességéhez és a pénzügyi rendszer stabilitásába vetett közbizalom fenntartásához.

2.5. A fizetési, elszámolási és az értékpapír-elszámolási rendszerek fejlesztésének és felvigyázásának stratégiája

A pénzforgalom, valamint a fizetési és elszámolási rendszerek megbízható és hatékony működése elengedhetetlen ahhoz, hogy a reálgazdasági és pénzügyi tranzakciók megvalósuljanak. A Magyar Nemzeti Bank alapvető feladata, hogy a pénzforgalom zavartalan lebonyolítását és az azt támogató fizetési és elszámolási rendszerek megbízható és hatékony működését elősegítse. Ennek az alapvető feladatnak az ellátása a Magyar Nemzeti Bank értelmezése szerint a fejlődés folyamatos ösztönzését is megkívánja, a jegybank szabályozói, fejlesztést katalizáló, ellenőrző és felvigyázó szerepében egyaránt, mivel a társadalmi jólét növeléséhez így járulhat hozzá legnagyobb mértékben.

Az elmúlt évek tapasztalatai egyértelműen igazolják, hogy a hazai pénzforgalomban betöltött kitüntetett szerepe miatt indokolt a Magyar Nemzeti Bank aktív kezdeményező és katalizátor szerepvállalása a pénzforgalom fejlesztésében.

A fizetési műveletek lebonyolítása nemcsak a pénzforgalmi szolgáltatókon, hanem az őket kiszolgáló központi infrastruktúrák biztonságos és hatékony működésén is múlik. Az elszámolási rendszereknek, a bennük részt vevő intézményeknek, az ezen intézményeket és a rendszereket egymással összekötő infrastruktúráknak és a pénzforgalomban alkalmazott eljárások, fizetési módok működésének rendszerkockázati szempontú elemzése a felvigyázás, amelynek letéteményese a Magyar Nemzeti Bank. A rendszerkockázati szempontból kiemeltnek minősített rendszerek (VIBER, BKR, KELER, KELER KSZF) esetében a jegybank célja, hogy a legszigorúbb nemzetközi elvárásoknak megfelelően működjenek, a bennük felmerülő jogi, pénzügyi, likviditási és működési kockázatokat megfelelően kezeljék és a legmagasabb szolgáltatási szinten folyamatosan az ügyfelek rendelkezésére álljanak.

Az európai értékpapír-kiegyenlítési infrastruktúrát gyökeresen megváltoztató, az Európai Központi Bank által 2015-ben bevezetésre kerülő T2Securities platformhoz a magyar központi értéktár (KELER Zrt.) is csatlakozik. Ez jelentős változásokat eredményez majd a határon átnyúló értékpapír műveletek teljesítésében. A devizakiegyenlítési kockázatok csökkentése érdekében a magyar forint bevezetésre kerülhet a nemzetközileg folyamatosan kapcsolt kiegyenlítőként ismert mechanizmusba (CLS), mely megszünteti a forinttal szemben kötött FX ügyletek teljesítési kockázatát. Mindezen feladatokban a Magyar Nemzeti Bank tulajdonosként, a fejlesztés katalizátoraként és felvigyázóként is kiemelt szerepet játszik.

A felügyeleti feladatok integrációja lehetővé teszi a pénzforgalmi jogszabályok egységes, magas színvonalú ellenőrzését. Ennek köszönhetően jelentősen javul a pénzforgalmi ellenőrzések hatékonysága. A Magyar Nemzeti Bank a pénzforgalom ellenőrzésére kapott felhatalmazását arra kívánja használni, hogy a fogyasztók számára nehezen átlátható jogszabályi környezetben megszüntesse az információs aszimmetriát, és az erőfölényben lévő pénzforgalmi szolgáltatókkal szemben hatékonyan védje a fogyasztók érdekeit. Ennek érdekében a jegybank kiemelt figyelmet kíván fordítani arra, hogy a szolgáltatók betartsák a fizetési műveletek lebonyolítására vonatkozó előírásokat, és amennyiben ezek megsértését tapasztalja határozottan és szigorúan fellépve fogja alkalmazni a szankcionálásra rendelkezésre álló eszközeit.

A Magyar Nemzeti Bank kiemelt fontosságot tulajdonít a pénzügyi infrastruktúrákat, a fizetési és elszámolási rendszereket üzemeltető társaságok megbízható és hatékony működésének. A közjó szempontjainak érvényesítése és a fogyasztók érdekeinek érvényesítése érdekében a meglévő hatósági jogkörök mellett tulajdonosi részesedés szerzésével is támogatni kívánja a társaságok hatékonyabb működését.

A tulajdonosi szerepvállalást az infrastruktúrákban a Magyar Nemzeti Bank alapvetően három indok miatt tartja szükségesnek. Egyrészt arra törekszik, hogy a fogyasztók a lehető legolcsóbban jussanak a pénzforgalmi szolgáltatásokhoz, ezt pedig a profitorientált működési modellek nem teszik lehetővé, mert nem engedik a díjakat egy bizonyos szint alá csökkenteni. Másrészt a jegybank felelős Magyarország pénzügyi infrastruktúrájának működéséért és fejlesztésért, így az infrastruktúrák tulajdonosaként hatékonyabban tudja a

fogyasztók érdekeit szolgáló rendszerfejlesztéseket elősegíteni. Harmadrészt a Magyar Nemzeti Bank fontosnak tartja, hogy – más monopolhelyzetű közüzemi szolgáltatókhoz hasonlóan – a pénzforgalmi szolgáltatások háttér-infrastruktúráját képező társaságok is nemzeti tulajdonban legyenek.

2.6. A Kormány gazdaságpolitikájának támogatása

A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvénynek megfelelően, a jegybank – elsődleges céljának veszélyeztetése nélkül – a rendelkezésére álló eszközökkel támogatja és segíti a Kormány teljes foglalkoztatást és növekedést célzó gazdaságpolitikáját. A törvény megfogalmazásából egyértelműen következik, hogy a Kormány gazdaságpolitikájának támogatása a Magyar Nemzeti Bank számára nem lehetőség, hanem jogszabályi kötelezettség.

A Magyar Nemzeti Bank meggyőződése, hogy alacsony hazai és nemzetközi inflációs környezetben hatékonyan tudja támogatni a Kormány gazdaságpolitikáját, így ebben a környezetben a Kormány és a jegybank stratégiai együttműködése lehet a gazdasági növekedés beindításának egyik kulcsa. Ezért stratégiai célja, hogy az elsődleges céljának veszélyeztetése nélkül a korábbi időszakoknál aktívabb szerepet vállaljon a gazdaság élénkítésében. Ez a Kormány gazdaságpolitikáját is segítő monetáris politikát jelent.

A Magyar Nemzeti Bank törekszik arra, hogy újszerű és előrettekintő elemzéseivel megalapozza a gazdaságpolitikai döntéshozatalt, a Kormány ez irányú felkérése esetén szakmai műhelyként részt vegyen a gazdasági trendek és a gaz-

daságot befolyásoló társadalmi folyamatok nyomon követésében és előrejelzésében, a gazdaságpolitikai stratégiák és modellek azonosításában.

A Magyar Nemzeti Bank működéséből fakadóan nyereséget vagy veszteséget realizál a gazdasági folyamatok eredményeként. Ezen elszámolások egyenlege az eredménytartalékokat módosítja. Az Alapokmányban foglaltak szerint a jegybank elsődleges célját és alapvető feladatait nem veszélyeztetve törekszik arra, hogy a központi költségvetésnek ne keletkezzen az eredménytartalék javára pénzbeli megtérítési kötelezettsége. Az eredménytartalék kiegyenlítő szerepének teljes körű alkalmazása biztosítja, hogy a jegybank gazdálkodásában is független intézmény legyen és költségvetési forrásokat, adófizetői pénzeket ne kelljen igénybe vennie. Hosszú távon előfordulhat, hogy a Magyar Nemzeti Bank átmenetileg pénzügyi veszteséget vállal az ország gazdasági érdekeinek érvényesítése és a szolgálata során. E veszteség elszámolása a nyereségkiegyenlítési-tartalék működtetése elveinek és gyakorlatának megfelelően időben elhatárolt módon, a jegybanki elszámolások részeként kezelődik, közvetlenül nem terheli a közpénzeket vagy a költségvetés folyó egyenlegét.

2.7. Döntéshozó testületek, szakértői fórumok

2.7.1. Monetáris Tanács

- A Magyar Nemzeti Bank legfőbb döntéshozó testülete a Monetáris Tanács.
- A Magyar Nemzeti Bank inflációs célját alapvetően az irányadó kamat megfelelő mértékű és ütemezésű változta-

tásával tudja elérni. Magyarországon a jegybanki irányadó kamat szintjéről a Magyar Nemzeti Bank legfőbb döntéshozó testülete, a Monetáris Tanács dönt. A Monetáris Tanács legalább öt-, legfeljebb kilenctagú testület, amelynek tagjai az MNB elnökén és alelnökein kívül további külső tagok, akiket hat évre az Országgyűlés választ. A tanács ülésein a Kormány képviselője is részt vesz, azonban szavazati joggal nem rendelkezik. A Monetáris Tanács havonta legalább egy alkalommal ülészik, határozatait a jelenlévők egyszerű szótöbbségével hozza.

- A Monetáris Tanács a kamatdöntés napján kiadott közleményben, illetve a Magyar Közlönyben kihirdetett MNB-rendeletben tájékoztatja a nyilvánosságot a döntésről. Emellett a jegybank számos kommunikációs eszközt alkalmaz a gazdasági szereplők és a közvélemény tájékoztatására. Ennek célja a monetáris politika elszámoltathatóságának biztosítása és a transzmissziós mechanizmus hatékonyságának növelése. Ha ugyanis a gazdasági szereplők értik és elfogadják a jegybank célját és az eléréséhez szükséges lépéseket, az növelheti az inflációs cél hitelességét és segítheti a cél körül horgonyozni az inflációs várakozásokat. Szintén növelheti a hatékonyságot, hogy a megfelelő információk birtokában a pénzügyi elemzők eredményesebben tudják előre jelezni a jegybank döntéseit, ami támogathatja a pénzügyi piacok olajozott működését.
- Az inflációs célok teljesítésének és a monetáris politika eredményességének növelése érdekében a Magyar Nemzeti Bank folyamatosan fejleszti a Monetáris Tanács döntéseit támogató folyamatok minőségét és hatékonyságát. Ez elsősorban a monetáris politika hatásmechanizmusának, illetve az inflációs, reálgazdasági és pénzügyi folya-

matok összefüggéseinek jobb megértése és a rendszer működésének fejlesztése révén valósul meg.

- A döntés-előkészítő munka kimagasló elemzői felkészültséget, valamint a makrogazdasági és pénzügyi folyamatok mély ismeretét feltételezi. Az információkat a legjobb nemzetközi gyakorlatnak megfelelően tömörítve, előrejelzések és szimulációs vizsgálatok formájában mutatják be a döntéshozóknak. Az elemzési módszereknek transzparensnek, jól dokumentálnak és robusztusnak kell lenniük, ezzel is hozzájárulva a monetáris döntések közérthetőségének és a monetáris politika kiszámíthatóságának növeléséhez.

2.7.2. Pénzügyi Stabilitási Tanács

- A pénzügyi stabilitás négy fő tevékenységi területet foglal magában: a makro- és a mikroprudenciális felügyeletet, a pénzügyi fogyasztóvédelmet és a szanálást. A makroprudenciális felügyelet pénzügyi rendszer egészének biztonságát és a gazdasági növekedéshez való hozzájárulását hivatott elősegíteni. Ezzel szemben a mikroprudenciális felügyelet keretében a jegybank a pénzügyi rendszer egyes egyedi szereplőinek biztonságos működése felett őrködik, főként annak érdekében, hogy az ügyfelek megtakarításai biztonságban legyenek. A pénzügyi fogyasztóvédelem célja, hogy a jóval erősebb érdekérvényesítő képességgel és információs előnnyel rendelkező pénzügyi intézmények maradéktalanul biztosítsák a fogyasztókat megillető jogokat. A szanálás célja a rendszerszinten jelentős intézmények válság-közeli helyzetének megnyugtató rendezése a közpénzek védelme mellett.
- E feladatok integrált gyakorlása érdekében került sor a Pénzügyi Stabilitási Tanács létrehozására, amelyben a

Magyar Nemzeti Bank elnöke és alelnökei, illetőleg az elnök által kijelölt vezetők rendelkeznek szavazati joggal. A Pénzügyi Stabilitási Tanács üléseit szükség szerint, általában kéthetente tartja, döntéseit a szavazásra jogosult tagok egyszerű szótöbbségével hozza.

- Magyarországon a Magyar Nemzeti Bank a kijelölt makroprudenciális hatóság, ennek alapján a rendelkezésére álló eszközökkel alakítja a makroprudenciális politikát. Ám a rendszerkockázatok alakulására a tágabb szabályozói környezet is hatással van. Ennek megfelelően a Pénzügyi Stabilitási Tanács a makroprudenciális ügyek tárgyalásakor kiegészül a Kormány magas szintű képviselőjével, aki szavazati jog nélkül, koordinációs céllal vesz részt ezen ügyek megvitatásában.
- A jegybank legfőbb döntéshozó testülete az árstabilitási cél elsődlegessége miatt a Monetáris Tanács, amely a makroprudenciális politika stratégiai kereteinek meghatározásával biztosítja a két terület közötti magas szintű összhangot. A Pénzügyi Stabilitási Tanács a pénzügyi stabilitás fenntartása és erősítése érdekében makro- és mikroprudenciális döntéseket hoz, betartva a Monetáris Tanács által meghatározott stratégiai kereteket.

2.7.3. Igazgatóság

- Az igazgatóság felelős a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényben foglaltak szerint a Monetáris Tanács és Pénzügyi Stabilitási Tanács döntéseinek végrehajtásáért, valamint az MNB működésének irányításáért. Ezért az igazgatóság testületi működése során fontosnak tartja és törekszik arra, hogy a működésére vonatkozó eljárási rendet úgy alakítsa ki, amelynek eredményeként a testület elé

kerülő előterjesztések és jelentések magas szakmai színvonalúak, közérthetőek, lényegiek és informatívak legyenek, tükrözzék a jegybank alapértékeit, a tervszerű gazdálkodás, a takarékoság és a költséghatékonyság szempontjait. Az igazgatóság döntéshozatali folyamatai támaszkodnak a Magyar Nemzeti Bank munkavállalóinak, szakmai műhelyeinek, testületeinek hazai és nemzetközi téren szerzett szakmai tapasztalataira. A Magyar Nemzeti Bank törekszik arra, hogy az ismert „legjobb gyakorlatok” és az újszerű gondolatok épüljenek be a döntés-előkészítő anyagokba, erősítve az igazgatósági döntések jogszerűségét, szakmai megalapozottságát és az igazgatóság munkájával kapcsolatos bizalmat.

- Az igazgatóság a minőségi döntéshozatal érdekében az igazgatóság tagjainak irányítása és felügyelete mellett támogatja és bátorítja az egyes szakterületek közötti projektszerű munkavégzést és a kreatív együttműködést. Az igazgatóság kiemelten fontosnak tartja a szervezetben belüli tapasztalatcserét, valamint az információk gyors és folyamatos áramlásának biztosítását.
- Az igazgatóság az ellenőrzés-szakmai tapasztalatok és értékek minél hatékonyabb hasznosulása érdekében – a felügyelőbizottság hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében – belső ellenőrzési szervezetet működtet és fejleszteni kívánja szakmai kapcsolatait a jegybank tevékenységét ellenőrző Állami Számvevőszékkel és a felügyelőbizottsággal.

2.7.4. Szakértői fórumok

A szakértői fórumok, a Monetáris Klub, a Monetáris Tervező Műhely és a Monetáris Műhely célja a Magyar Nemzeti Bank egészére kiterjedően a belső és külső szakmai

elemzések rendszeres megvitatása, konzisztenciájuk vizsgálata és Monetáris Tanács szakmai tájékoztatása. A szakértői fórumok célja a gazdaságpolitikai, monetáris politikai és közgazdasági elméleti és gyakorlati kérdések részletekbe menő megvitatása.

A Magyar Nemzeti Bank a fontosnak és érdekesnek tartott országok szélesebb perspektívájú elemzése érdekében ország-munkacsoportokat hozott létre, amelyek létrejöttének célja az adott ország gazdasági, pénzügyi, geopolitikai folyamatainak állandó figyelemmel kísérése, az ezen országok jegybankjai és kormányai által hozott intézkedések gyors kiértékelése, az új megoldások nyomon követése, azok eredményeinek feldolgozása és javaslat kidolgozása az esetlegesen hasonló irányú hazai döntéshozatal számára.

A Magyar Nemzeti Bank olyan vezetői fórumokat működtet, amely a vezetők számára biztosítja a gyors, hatékony és naprakész tájékoztatást és információcserét.

A monetáris döntéstámogató rendszer hatékonyságának fejlesztését a Magyar Nemzeti Bank az alábbi eszközökkel biztosítja:

- hiteles, véleményformáló gazdasági helyzetértékelés és előrejelzés,
- a szakértői információkat és a modellalapú előrejelzéseket hatékonyan kombináló, transzparens előrejelzési rendszer működtetése,
- előretekintő és a gazdaság szereplői számára kiszámítható monetáris döntéshozatal megvalósítását elősegítő anyagok készítése,

- alternatív monetáris forgatókönyvek használata a monetáris politika előtt álló kihívások és kockázatok strukturált bemutatása érdekében,
- a monetáris politika kihívásaira reagáló, megelőző háttérelmézés, alkalmazott kutatás,
- a Monetáris Tanács igényeire válaszoló, az információk hatékony átadására fókuszáló kapcsolat a döntéshozókkal,
- a fenti célokat szolgáló fórumok kialakítása.

2.8. Nemzetközi kapcsolatok

2.8.1. A nemzetközi kapcsolatépítés célja, elvei

A Magyar Nemzeti Bank nemzetközi kapcsolatrendszerének alapját a KBER-tagság, céljait pedig magának az Európai Központi Banknak az alapfunkciói körvonalazták.

A közelmúlt pénzügyi és gazdasági világválsága azonban alapjaiban ingatta meg a nemzetközi pénzügyi világot, erre az új helyzetre a világ jegybankjainak is új és hatékony válaszokat kellett kidolgozniuk. A paradigmaváltás időszakában különösen fontos, hogy a nemzeti és nemzetközi monetáris, pénzügy- és gazdaságpolitika legfelsőbb szintű alakítói véleményt cseréljenek a kialakulóban lévő új, globális gazdasági világrend kihívásairól.

A Magyar Nemzeti Bank kiemelt figyelmet fordít nemzetközi szakmai kapcsolataira mind a társ- és stratégiai partner jegybankokkal, mind a nemzetközi gazdasági szervezetekkel és pénzügyi intézményekkel (EKB, ESRB, EBA,

EIOPA, ESMA, BIS, IMF, OECD). A Magyar Nemzeti Bank számára prioritás, hogy a társintézményekkel szorosabbra fűzze és minél szélesebb területre kiterjessze a szakmai és kollegiális kapcsolatait.

2.8.2. A nemzetközi kapcsolatépítés elemei

A Magyar Nemzeti Bank által meghirdetett nyitott, a kapcsolatok erősítését célul tűző stratégia megvalósítására számos eszköz áll rendelkezésre. A nemzetközi kapcsolatépítés lehetősége széles skálán mozog és lefedi az MNB valamennyi tevékenységét. A kapcsolatok erősítésének lehetséges formái:

Nemzetközi ülések budapesti megrendezése

A Magyar Nemzeti Bank európai uniós tagállami jegybankokkal, az Európai Központi Bankkal (EKB) és a Központi Bankok Európai Rendszerével (KBER), illetve az egyéb más nemzetközi szervezetekkel (ESRB, BIS, IMF, nemzetközi felügyeleti szervezetek) való szakmai kapcsolatainak további erősítése érdekében törekszik minél több nemzetközi ülés budapesti megrendezési jogának elnyerésére.

Tudományos együttműködés

A Magyar Nemzeti Bank célja, hogy a magyar jegybankot és a bankban folyó tudományos műhelymunkát ismét bekapcsolja a nemzetközi vérkeringésbe, így a világ tudományos életének új monetáris politikai, pénzügyi, közgazdasági irányzatait, elméleteit, kutatási eredményeit a hazai közgazdasági gondolkodásba átültesse és elterjessze.

A Magyar Nemzeti Bank a tudományos publikációk területén is aktívan képviseltetni kívánja magát, ezért az általa indított angol nyelvű tanulmánykötetekben publikációs lehetőséget kíván biztosítani nemzetközi gondolkodóknak, hogy egy-egy hazai gondolatot, elméletet a saját téziseikkel erősítsenek, egészítsenek ki, vagy éppen bocsássanak nemzetközi vitára. A Magyar Nemzeti Bank egyebekben ösztönözni kívánja, hogy munkatársai más jegybank kollégáival együttműködve közösen indítsanak kutatásokat és publikáljanak.

Szakmai együttműködés

A Magyar Nemzeti Bank célja, hogy a társ- és partnerintézményekkel fennálló szakmai együttműködést a gyakorlatban is szorosabbra fűzze és csereprogramok keretében a társjegybankok szakmai stábjából érkező vendég kutatókat, junior elemzőket, ösztöndíjasokat fogadjon, illetve a kölcsönösség elve alapján saját kollégáit küldje a partner jegybankokba, hogy közvetlenül tanulmányozhassák az adott ország monetáris politikáját, a pénzügyi stabilitás fenntartása érdekében végzett tevékenységét, hasznos nemzetközi tapasztalatokat szerezve és kapcsolatokat építve, valamint erősítve a két ország jegybankja közötti szakmai kapcsolatot.

Lámfalussy konferencia

A Magyar Nemzeti Bank 2014-ben rendezte meg először a „Lámfalussy Lectures” szakmai konferenciát. Az évente egy alkalommal megrendezendő esemény célja, hogy olyan előadókat hívjon Magyarországra, akik a globális gazdaságpolitikát, ezen belül kiemelten a monetáris politikát és a pénzügyi rendszert érintő aktuális kérdésekről formált nézeteiket osztják meg egymással és a szakmai közönséggel.

Lámfalussy Sándor, a konferencia névadójának személye jelképezi Magyarország jelentőségét a nemzetközi gazdasági folyamatokban.

A közelmúlt pénzügyi és gazdasági világválsága megindította a közgazdaságtan alapjait, új megvilágításba helyezett korábban megválaszoltak hitt kérdéseket. A paradigmaváltás időszakában különösen fontos, hogy a nemzeti és nemzetközi gazdaságpolitika legfelsőbb szintű alakítói véleményt cseréljenek a kialakulóban lévő új, globális gazdasági világrend kihívásairól. A magas fokú gazdasági és pénzügyi integráció megköveteli, hogy az európai döntéshozók és közgazdasági véleményformálók ütköztessék nézeteiket, összehangolják cselekvéseiket, erősítsék kapcsolati hálójukat. A Magyar Nemzeti Bank célja, hogy a „Lámfalussy Lectures” az elkövetkező években az európai és globális gazdaságpolitikai gondolkodás meghatározó fórumává váljon.

Lámfalussy-díj

A Magyar Nemzeti Bank 2013-ban alapította a Lámfalussy Sándor-díjat, amelynek célja, hogy elismerje azon nemzetközileg is kiemelkedő szakmai teljesítményeket, életműveket, amelyek befolyással vannak a jegybank munkájára, valamint a nemzetközi monetáris politikára és a pénzügyi stabilitási környezetre. A díjátadás egyúttal lehetőséget biztosít arra, hogy a Magyar Nemzeti Bank a nemzetközi közgazdász és gazdaságpolitikai közösség figyelmét Magyarországra, Magyarországnak a közgazdasági gondolkodás és a gazdaságpolitika átalakulásában betöltött szerepére irányítsa.

3

FUNKCIONÁLIS STRATÉGIÁK

3.1. Szervezetfejlesztési stratégia

A Magyar Nemzeti Bank elsődleges szervezetfejlesztési célja az ellátandó feladatokkal összhangban álló optimális szervezeti felépítés kialakítása, a felügyeleti tevékenység integrációját követő szervezeti struktúra megszilárdítása, valamint a jogszabályi változások következtében megnövekedett jegybanki feladatok kiszolgálása.

A Magyar Nemzeti Bank olyan szervezeti feladatellátást és működést tart követendőnek, amelyet a tervszerűség, a jogszerűség, az átláthatóság, a hitelesség, a szabályozottság, a takarékoság, a hatékonyság, az eredményesség és a fenntarthatóság jellemez.

A Magyar Nemzeti Bank kiemelt szakmai értéknek tekinti munkatársai szaktudását, ezért stabil foglalkoztatást, erkölcsi és szakmai megbecsülést, versenyképes jövedelmet, előmeneteli, képzési, továbbképzési lehetőséget biztosít a jegybank céljai iránt hosszú távon elkötelezett, szakmai tudása folyamatos megújítására kész munkavállalói számára. A Magyar Nemzeti Bank képzési tervének összeállítása során is figyelemmel van arra, hogy a szervezeti és munkakultúrát a megfogalmazott céloknak megfelelően alakítsa.

3.2. Humánerőforrás-stratégia

A humánerőforrás-stratégia kiindulópontja, hogy a munkavállaló, mint minden siker első számú tényezője nem csupán erőforrás, de önmagában is érték. Ezért a Magyar Nemzeti Bank a hatékony és eredményes működésének elősegítése szempontjából az emberi erőforrásokkal való gazdálkodást stratégiai kérdésként kezeli.

A Magyar Nemzeti Bank a humánerőforrás-gazdálkodását olyan módon kívánja működtetni, amely:

- megfelelő létszámban biztosítja a jól képzett és motivált munkatársak rendelkezésre állását,
- hatékonyan alkalmazza a rendelkezésre álló munkaerő szaktudását és képességeit,
- biztosítja a munkatársak elégedettségét, munkahelyükkel kapcsolatos pozitív szemléletüket és szakmai önmegevalósításukat,
- közvetíti a munkatársak felé a humánpolitikai irányelveket,
- segíti az etikus magatartás fenntartását,
- a változásokat oly módon menedzseli, hogy az a munkatársak és a munkáltató számára is kölcsönösen előnyös legyen,
- fenntartja a minőségi munkavégzést és elősegíti annak fejlesztését.

A Magyar Nemzeti Bank a munkaerőpiacon kivételes vonzó szervezetként jelenik meg, amelyet különleges jogállása, sajátos, széles körű feladatai, valamint munkatársainak anyagi és erkölcsi megbecsülése jellemez. A Bank az intenzíven változó munkaerő-piaci környezetben a legkíváltságos munkatársak beillesztésére és megtartására törek-

szik, ennek érdekében szervezeti célokkal összhangban álló egyéni ambíciók támogatását kiemelten fontosnak tartja, amely által kifejezésre kerül az egyén megbecsültsége.

3.2.1. Szervezeti kultúra, munkahelyi légkör

A Magyar Nemzeti Bank kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a szervezeti egységeiben a külső környezet és a jövő kihívásaihoz való igazodás, vagy a banki belső célok alapján megfogalmazódó, a belső működés, illetve kultúra fejlesztését célzó igények kielégítésre és kezelésre kerüljenek. További cél a szervezeti egységek működésének, folyamatainak, a munkatársak közötti kommunikáció és együttműködés eredményességének és határfokának növelése.

A Magyar Nemzeti Bank törekszik a hatékony működés feltételeinek megteremtésére, amely magában foglalja a csoporttagok által is elfogadott, támogatott csoportcéloknak, a csoport működési kereteinek meghatározását, a belső munkamegosztás, felelősségi körök meghatározását, közös norma és értékrendszer kialakítását.

A Magyar Nemzeti Bank olyan szervezeti kultúra kialakítására és fenntartására törekszik, amely ösztönzi a munkatársak közötti együttműködést és a szervezeti célokkal való azonosulást. Ennek meghatározó eleme az egyértelmű és világos kommunikáció. A szervezeti kultúrához hozzátartozik az elkötelezettség folyamatos erősítése, a jó munkahelyi légkör, valamint az általános munkatársi elégedettség szem előtt tartása, amely az emberi kapcsolatok menedzselése és a munkahelyi közösségi érzés fejlesztése által valósul meg.

3.2.2. Az illetményrendszer kialakításának elvei és szempontjai

A Magyar Nemzeti Bank egyszerű, átlátható és méltányos javadalmazási rendszert működtet, amely a szervezeti célok teljesítéséhez való hozzájárulás, munkakörcsoportok és teljesítmény szerint differenciál, ahol érvényesül az „egyenlő munkáért egyenlő bér” elve, és amely versenyképes jövedelmet biztosít munkavállalói részére.

3.2.3. Jóléti juttatások, támogatások

A Magyar Nemzeti Bank törekszik arra, hogy béren kívüli juttatással, támogatási és segélyezési rendszer működtetésével és egyéb jóléti szolgáltatásokkal támogassa munkavállalóit. Ennek keretében a Magyar Nemzeti Bank kiemelten támogatja a gyermekvállalást, a gyermeknevelést és hozzájárul a váratlan élethelyzetek bekövetkezéséhez kapcsolódó terhek enyhítéséhez.

A Magyar Nemzeti Bank – a jegybanki függetlenség erősítését szem előtt tartva – kedvezményes kamatozású munkáltatói kölcsönrel is segíti munkatársai családalapítását, lakhatási és egyéb kölcsön iránti igényét.

3.2.4. Szakmai gyakorlati rendszer

A Magyar Nemzeti Bank a társadalmi felelősségvállalás érvényre juttatása érdekében szakmai gyakorlati rendszert működtet és támogatja a szakmai tudás/ismeret átadását. A szakmai gyakorlati rendszer működtetésének célja a felsőfokú képzésben részt vevők szakmai tapasztalatszerzése,

az egyetemről kikerülő fiatal szakember gárda elhelyezkedésének elősegítése és a szakmai utánpótlás biztosítása. A Magyar Nemzeti Bank ezért vállalja, hogy:

- felsőfokú tanulmányokat végző diákokat, vagy friss diplomásokat alkalmaz,
- a duális képzés keretében, megállapodás alapján együttműködik felsőoktatási intézményekkel, amelyek hallgatói a Magyar Nemzeti Bankban szerezhetnek munkatapasztalatot,
- a gyakorlati idő alatt fogadja a vele szerződésben álló hallgatókat és képzésüket, munkatapasztalat szerzésüket adott esetben ösztöndíjjal támogatja.

3.3. Belső ellenőrzési stratégia

A Magyar Nemzeti Bank belső ellenőrzési szervezete a felügyelőbizottság, a felügyelőbizottság hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében az igazgatóság irányítása alá tartozik.

A Magyar Nemzeti Bank belső ellenőrzési szervezete szervezetileg és irányítását tekintve független szervezeti egység, ám a jegybank irányítási és kontrollrendszerének szerves részét képezi.

A nemzetközi elvárásokkal összhangban a Magyar Nemzeti Bank a belső ellenőrzés függetlenségét az alábbiak szerint biztosítja:

- a belső ellenőrök függetlenek az auditált tevékenységtől, valamint a belső folyamatoktól,

- a vizsgálatok során tett megállapítások és értékelések függetlenül kerülnek megfogalmazásra és közvetítésre az érintett szervezeti egységek felé,

a belső ellenőrök tevékenységüket saját kezdeményezés alapján – az igazgatóság és a felügyelőbizottság jóváhagyásával – végzik a szervezeten belül, az összes szervezeti egységet és funkciót beleértve. A belső ellenőrzés tevékenységének alapja több évet átölelő éves periódusokra lebontott munkaterv, amelyet a Magyar Nemzeti Bank várható pénzügyi, működési, megfelelési és egyéb kockázatai alapján maga állít össze.

3.4. Bankbiztonsági stratégia

A Magyar Nemzeti Bank a biztonsági tevékenysége során a személy- és objektumvédelem, az információvédelem, a humán-strukturális védelem, az üzletbiztonság, az üzletmenet-folytonosság és katasztrófa-elhárítás, valamint a védelmi igazgatás gazdaságbiztonsági kérdéseit, mint egymással szoros összefüggésben lévő, egymástól elválaszthatatlan biztonsági tényezőket kezeli. E felfogását határozottan érvényesíti a banküzem valamennyi területe biztonságának megteremtésekor, fenntartásakor, illetve a védelmi vonalak működtetéséért felelős szervezeti egységek struktúrájának kialakításakor is.

3.5. Informatikai stratégia

A Magyar Nemzeti Bank középtávú informatikai stratégiája a jegybank működésével és fejlesztésével összefüggő stratégiai céljait kiemelt szempontként kezelve meghatározásra. Mindemellett az informatikai stratégiai hangsúlyt fektet a felügyeleti tevékenység integrálásával kialakult informatikai helyzet konszolidációjára, a zavartalan működés fenntartására. A stratégiai célok eléréséhez átgondolt, összehangolt informatikai működtetési és fejlesztési tevékenység szükséges.

3.6. Kommunikációs stratégia

A Magyar Nemzeti Bank kommunikációs stratégiája a jegybanki célok elérését kívánja hatékonyan támogatni. A tudatos, tervezett kommunikáció eredményesen segíti az intézmény működéséről kialakított kép pozitív befolyását.

3.7. A Magyar Nemzeti Bank ingatlanstratégiájának alapértékei és elvei

A Magyar Nemzeti Bank az elmúlt évtizedekben változó feladataihoz és szerepvállalásához igazodóan rendelkezett ingatlanokkal. Az eddigi stratégiák fókuszában a mennyiségi csökkentés állt, ebben alapvető irányváltásra van szükség. Ezt alátámasztja az is, hogy a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény alapján a jegybank ellátja a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét, tevékenysége kiegészült a pénzügyi

szanalási hatósági feladatokkal. Emellett a Magyar Nemzeti Bank vezető szerepet kíván betölteni a közgazdasági és pénzügyi szakember képzés megújításában és a korábbinál aktívabb szerepvállalásra törekszik a pénzügyi kultúra és a pénzügyi tudatosság fejlesztésében, az ehhez kapcsolódó intézményrendszer és infrastruktúra fejlesztésében.

A Magyar Nemzeti Bank további célja, hogy sportolási és rekreációs célú, illetve „házon kívüli” események lehetőségének biztosításával hozzájáruljon munkavállalói közösségi kohéziójának, elkötelezettségének, motivációjának és megújuló képességének erősítéséhez.

E célok megvalósítása feltételezi, hogy a Magyar Nemzeti Bank oktatási, képzési célú, illetve jóléti szolgáltatások biztosítása céljából rendelkezzen megfelelő mennyiségű és a jegybankhoz méltó minőségű ingatlanokkal.

4

TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS

4.1. Oktatás és tudomány

A Magyar Nemzeti Bank kiemelt feladatának tartja a magyar közgazdaságtani szaktudás, a magyar közgazdaságtudomány fejlesztését és támogatását. Ennek érdekében kapcsolatot alakít ki felsőoktatási intézményekkel, együttműködik hazai és külföldi kutatókkal a jegybank számára fontos elméleti és gazdaságpolitikai témák színvonalas elemzése és kutatása érdekében, valamint saját publikációival, tudományos cikkekkel, gazdaságpolitikai elemzésekkel, valamint egyéb ismeretterjesztő dokumentumokkal segíti a magyar közgazdasági kutatások és elemzések színvonalának emelését. Magyarország és az intézmény nemzetközi hírnevének öregbítése, valamint a legújabb közgazdaságtani eszköztár elérhetővé tétele érdekében üzemelteti a Budapest School for Central Banking Studies oktatóközpontot, amely a nemzetközi jegybanki és egyéb államigazgatásban dolgozó elemzők és kutatók, valamint a PhD-hallgatók számára nyújt felső szintű ismereteket.

A Magyar Nemzeti Bank gyakornoki programokat szervez a hazai felsőoktatási intézményekben tanuló alap- és mesterszakos hallgatók számára, amelynek során a hallgatók betekintést nyerhetnek a jegybankban folyó szakmai munkába és a gyakorlatban hasznosíthatják az addig tanult ismereteiket.

A Magyar Nemzeti Bank emellett közvetlenül vagy közvetve támogatja:

- PhD-hallgatók számára ösztöndíjrendszer kialakítását, amelynek keretében a tehetséges diákok szakirányú képzést és témavezetői támogatást kapnak,
- a felsőoktatás résztvevői számára a pénzügyi, közgazdasági képzés és tudományos munka minőségének javítását,
- a külföldön élő és dolgozó, a nemzetközi közgazdaságtudományban vezető szerepet betöltő kutatók bevonását a magyarországi szakmai életbe,
- a nyári vendégkutatói programokat a külföldön és Magyarországon tanuló, doktori értekezésén dolgozó PhD-hallgatóknak, amelynek célja szakmai segítség nyújtása, valamint a jegybank kutatómunkájának megismertetése a résztvevő diákok felé,
- az alap- és mesterszakos hallgatók szakmai és tudományos munkáját, amelyet a kötelező egyetemi követelmények felett vállalnak,
- a tudományos folyóiratok működését.

4.2. Alapítványok

A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény értelmében a Bank:

- részt vállal egyes pénzügyi tárgyú törvények hatálya alá tartozó személyek és szervezetek ügyfeleinek tájékoztatásával, a pénzügyi kultúra erősítésével, terjesztésével, valamint a felügyeleti, illetve a felügyelt tevékenységgel kapcsolatos tanulmányok készítésének és közzétételének, valamint a civil fogyasztóvédelmi szervezetek tevékenységének támogatásában,
- alapítványt hozhat létre,
- az általa kiszabott bírságból származó bevételt, illetve időszaki eredményét alapítványi támogatásra és karitatív célokra fordítja.

A Magyar Nemzeti Bank – élve a törvényben biztosított lehetőséggel – az elmúlt években, évtizedekben számos különböző célú alapítványt hozott létre, az alapítványi célok megvalósítása érdekében alapítói vagyont, a működés biztosítására pedig adományt, támogatást és infrastruktúrát biztosított.

A Magyar Nemzeti Bank, mint nemzeti intézmény a törvényen alapuló lehetőségével élve továbbra is hozzá kíván járulni a közjó szolgálatához, ezért összetársadalmi céljai megvalósításának a korábbinál még hangsúlyosabb továbbvitele érdekében:

- a Közgondolkodási Programja megvalósítására alapítványokat hoz létre és támogatja tevékenységüket,
- vezető szerepet kíván vállalni a közgazdasági, pénzügyi szakember képzés megújításában és olyan közgondolko-

dási program megvalósításában, amelynek középpontjában a művelődés, az oktatás, a tudomány támogatása és fejlesztése áll,

- fontos céljának tartja a közgazdasági, pénzügyi, társadalomtudományi, valamint az interdiszciplináris képzések, kutatások elősegítését, támogatását,
- támogatja a pénzügyi kultúra erősítését, a pénzügyi tudatosság fejlesztését, e körbe tartozó tanulmányok készítését és publikációját,
- részt vesz és támogatja a művelődés, az oktatás, a tudomány, az innováció fejlesztését,
- kutatói, oktatói és képzési ösztöndíjrendszert működtet,
- ösztönzi és támogatja a világ élvonalába tartozó egyetemekkel, kutatóműhelyekkel, intézményekkel, professzorokkal, szakemberekkel történő kapcsolatok létesítését, hazai és nemzetközi együttműködési háló kialakítását,
- a cél szerinti tevékenységek megvalósításához elhelyezést biztosít az alapítványok számára,
- karitatív támogatásokat nyújt.

A Magyar Nemzeti Bank szükségesnek tartja az általa alapított alapítványok újjászervezését, megújítását, illetve kiemelt céljai megvalósítására új alapítványok létrehozását. Emellett az alapítványok finanszírozásában is paradigmaváltást tart szükségesnek, mivel megítélése szerint a támogatott célokat megvalósító alapítványi működés csak akkor lehet hatékony és eredményes, ha a finanszírozás igazodik az oktatási, kutatási, képzési, tudományos, innovációs programok megvalósításának többéves időkeretéhez és a programok működtetésének évtizedekre szóló finanszírozási igényéhez.

4.3. A Magyar Nemzeti Bank támogatási politikája

A Magyar Nemzeti Bank szélesen értelmezett támogatási politikájának középpontjában olyan, a jegybank feladataihoz illeszkedő szakmai jellegű, valamint egyes osztársadalmi célok megvalósulását elősegítő támogatások nyújtása áll, amelyek összhangban állnak a Magyar Nemzeti Bank támogatási alapelveivel. A támogatási alapelvek a hitelesség és szakmaiság megőrzését, az értékek teremtését, a szakmai élet és a tudományos gondolkodás elősegítését, a pénzügyi kultúra fejlesztését, az oktatást, tehetséggondozást, a társadalmi kohézió erősítését, valamint a szolidaritást foglalják magukban.

A Magyar Nemzeti Bank feladataihoz illeszkedő támogatási tevékenységét Közgondolkodási Programja keretében, valamint az általa alapított alapítványok tevékenységének támogatásán keresztül valósítja meg. Emellett a támogatási politika részét képezi a mecenatúra, a szponzoráció és a karitatív adományozás.

4.3.1. A nemzeti kultúra támogatása

Az osztársadalmi jelentőségű ügyek támogatásán belül a nemzeti kultúra támogatása elsődlegesen a magyar kulturális élet elismert intézményeivel, szervezeteivel kötött stratégiai megállapodások keretében történik. A Magyar Nemzeti Bank együttműködő partnerei tevékenységének támogatásával járul hozzá a kulturális értékek megőrzéséhez.

4.3.2. Társadalmi értékmegőrzést és értékteremtést szolgáló adományozás

A Magyar Nemzeti Bank a hátrányos helyzetű csoportok segítségét, az esélyegyenlőség javítását, valamint a krízishelyzetben történő segítségnyújtást karitatív jellegű támogatásokon keresztül valósítja meg.

A nagycsaládosok, az állami gondozottak, valamint a gyermekvállalást ösztönző szakmai programok és szervezetek karitatív támogatása kiemelt jelentőséggel bír, de emellett a jegybank a halmozottan hátrányos helyzetű csoportok életminőségének javítására is törekszik. A Magyar Nemzeti Bank célja, hogy a karitatív tevékenység ne csak az adományozást, hanem az önkéntes tevékenységet is magába foglalja.

4.3.3. Szociális támogatások – segélyezési program

A Magyar Nemzeti Bank a váratlan rendkívüli élethelyzetbe került munkavállalók megsegítésére szolgáló segélyezési programot működtet, amellyel enyhíteni kívánja a méltányolható és anyagi teherrel járó helyzetek mielőbbi feldolgozását, megszüntetését.

4.3.4. Jóléti juttatások

A Magyar Nemzeti Bank a széles körű juttatási rendszer mellett kedvezményes kamatozású munkáltatói kölcsönrel segíti munkatársai családalapítását, gyermekvállalását, lakhatási és egyéb kölcsön iránti igényének kielégítését.

4.3.5. Egészségmegőrzés, sportolás

A Magyar Nemzeti Bank a Sportkör szakosztályi életének támogatásán keresztül biztosítja munkatársai számára a mindennapos sportolás lehetőségét. Ezzel a jegybank olyan humán értékrendet kíván képviselni, amely mértékadó példa lehet más intézményi munkáltatók számára is.

A Magyar Nemzeti Bank a foglalkozás-egészségügyi ellátás keretein túlmutató egészségmegőrző programokat és lehetőségeket biztosít, folyamatosan bővítve az ingyenesen igénybe vehető, rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatok körét.

4.3.6. Nyugdíjasok segítése

A Magyar Nemzeti Bank adományokkal, rendezvények háttérének biztosításával támogatja a már nyugdíjba vonult jegybanki dolgozókat. Emellett ugyanakkor hangsúlyt helyez a nyugdíjasok foglalkoztatására is annak érdekében, hogy a tapasztalt kollégák átadhassák a fiatalabbak számára az általuk felhalmozott jegybanki szaktudást.

4.4. Értéktár program

A Magyar Nemzeti Bank gazdasági-társadalmi szerepével összhangban elkötelezett a nemzeti értékmegőrzés és értékteremtés iránt, kifejezett célja, hogy össztársadalmi jelentőségű ügyeket is támogasson, így társadalmi felelősségvállalási stratégiáján belül fontos feladatának tekinti a nemzeti kultúra támogatását.

A Magyar Nemzeti Bank „Értéktár program”-ja keretében más európai központi bankok műkincsvásárlási gyakorlathoz hasonlóan törekszik arra, hogy felkutassa és gyűjtemény formájában megőrizze a nemzeti és más kiemelkedő értékű műkincseket, kulturális javakat, művészeti és hagyatéki értékeket, ezekből pedig olyan gyűjteményt hozzon létre, amely széles körű kulturális, művészeti és társadalmi elismerésre tarthat számot.

Az Értéktár program kiemelt céljai:

- értékelvű felelősségvállalás a kulturális örökségvédelem területén,
- társadalmi-közösségi befektetésként a hazai műkincsvagygon gyarapítása, művészeti és társadalmi elismerésre számot tartó jegybanki gyűjtemény kialakítása,
- a gyűjtemény bemutatásával, a műkincsekről összeállított kiadványokkal, információk közreadásával értéktérítés megvalósítása,
- a műkincsek felkutatásának, helyreállításának, megőrzésének, bemutatásának támogatásával a művészeti értékek megőrzése és gyarapítása.

A Magyar Nemzeti Bank az Értéktár program koordinálására, a műkincsek eredetiségének, művészettörténeti jelentőségének és értékének meghatározására a hazai országos közgyűjtemények vezetőiből és más neves szakértőkből, valamint a jegybank alelnökéből álló Tanácsadó Testületet állított fel. A Testület a munkáját megalapozó, a jegybank igazgatósága által meghatározott működési és szerzeményezési szabályzat szerint végzi, biztosítva a szükséges szakértelmet, a jogszerűséget, az átláthatóságot és a program kitűzött céljainak elérését.

4.5. Önkéntes tevékenység

A Magyar Nemzeti Bank az adományozás és a karitatív támogatások mellett szervezett formában ösztönzi munkatársai önkéntes tevékenységét. Ennek megvalósítására olyan önkéntes-stratégia kerül kidolgozásra, amely az önkéntességet vállalók motivációjára épít. Egyéni önkéntes tevékenység keretében a munkatársak a motivációk alapján kiválasztott megfelelő és hiteles szervezetek önkéntes programjaiban vehetnek részt a Magyar Nemzeti Bank kijánlása alapján. A csoportos önkéntes tevékenységre évente 2-3 alkalommal konkrét programok keretében kerül sor. A munkatársak által végzett rendszeres önkéntes munkavégzés célja a közös tehervállás, a társadalmi szolidaritás megerősítése.

4.6. Környezeti politika, környezetvédelmi célkitűzések

A Magyar Nemzeti Bank Magyarország központi bankja, ezáltal az államszervezet meghatározó és kiemelkedő intézménye. Tevékenysége kihatással van a gazdasági szereplők és a lakosság egészére, ezért a jegybank társadalmi felelősségvállalása a közjó és egyes ösztársadalmi célok megvalósulásának egyik alappillére jelenti.

Ennek megfelelően a fenntarthatóságra irányuló, a természeti és épített környezettel szembeni általános intézményi felelősség mellett a Magyar Nemzeti Bank példaértékű és élenjáró gyakorlat kialakítására törekszik a környezetvédelem terén, így:

- korszerű, nemzetközi szinten is elismert környezetvédelmi gyakorlatot folytat,

- környezetközpontú irányítási rendszert működtet, amelynek alapjául az Európai Parlament és a Tanács 1221/2009/EK rendelete (EMAS-rendelet – Eco-Management and Audit Scheme) szolgál,
- teljes mértékben eleget tesz a környezetvédelmi jogszabályi kötelezettségeinek, lehetőségeihez mérten, azokon túlmutató célokat tűz ki,
- arra törekszik, hogy a működésével összefüggő környezeti terhelés a lehető legkisebb mértékű legyen,
- fontosnak tartja a környezettudatos működés folyamatos fejlesztését és az új lehetőségek feltárását, alkalmazását,
- az intézményi példamutatást reprezentáló programokat működtet, amelyek egyúttal a jegybank társadalmi presztízsét is emelik,
- ösztönzi munkatársai környezettudatosságát, környezeti felelősségvállalását, felhívja a figyelmet a munkába járás környezetbarát formáira.

A környezeti célok, célkitűzések meghatározásának és értékelésének kereteit az EMAS rendelet alapján kialakított Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési rendszer adja. Ebben a keretrendszerben azonosításra és értékelésre kerülnek a jegybanki működés környezeti tényezői.

Az Alapokmány, mint a Magyar Nemzeti Bank belső „Alkotmánya” kijelöli a magyar jegybank jövőbeli működésének kereteit.

